MONITOR SPÓŁDZIELCZY

ORGAN CENTRALNEGO ZWIĄZKU SPÓŁDZIELCZEGO

WARSZAWA, 25 września 1950 r. **Nr 14** Poz. 99—104

SOPOT

TREŚĆ NUMERU:

99.

PISMO OKÓLNE NR 3 PREZESA RADY MINISTRÓW

z dnia 1 sierpnia 1950 r.

w sprawie wykonania postanowień ustawy o socjalistycznej dyscyplinie pracy.

(Monitor Polski Nr A-87 z dnia 7 sierpnia 1950 r.).

W uzupełnieniu mych pism okólnych Nr 1 i 2 z 5 i 31 maja 1950 r. w sprawie wykonania postanowień ustawy o socjalistycznej dyscyplinie pracy (Monitor Polski Nr A-66, poz. 775 i 776) proszę Obywateli Ministrów aby polecili podległym im urzędom, instytucjom i dyrekcjom przedsiębiorstw kierowanie się przy wykonaniu postanowień ustawy o socjalistycznej dyscyplinie pracy następującymi dodatkowymi wytycznymi:

1. Jeżeli przed wydaniem decyzji kierownika zakładu pracy o ukaraniu pracownika karą porządkową (art. 6 ust. 1 pkt. 3) ustawy) okaże się, że wskutek opuszczenia przez pracownika bez usprawiedliwionej przyczyny czwartego lub dalszych dni pracy zaistniały warunki uzasadniające skierowanie sprawy do sądu (art. 7 pkt. 1) ustawy), kierownik zakładu pracy zaniecha wymierzenia kary porządkowej i skieruje sprawę do sądu.

2. Gdy w dniu, ustanowionym dla wypłaty zarobku, zbiegną się dla pracownika potrącenia z tytułu pieniężnej kary porządkowej (art. 6 ustawy) z potrąceniami z tytułu kary sądowej (art. 8 ustawy) łączna kwota potrąceń z tytułu obu kar nie może przekroczyć 1/4 wynagrodzenia przypadającego do wypłaty temu pracownikowi.

Nadwyżka kary porządkowej ponad 1/4 zarobku podlega umorzeniu.

100.

UCHWAŁA ZARZĄDU CENTRALNEGO ZWIĄZKU SPÓŁDZIELCZEGO

z dnia 3 lipca 1950 r.

w sprawie podziału czystej nadwyżki w spółdzielniach mieszkaniowych.

Zarząd CZS zważywszy, że:

1) zasady podziału czystej nadwyżki dla spółdzielni mieszkaniowych nie zostały uchwalone na posiedzeniu Zarządu CZS w dniu 17 maja 1950 r.

2) zachodzi konieczność ustalenia zasad podziału czystej nadwyżki wypracowanej w 1949 r. w dostosowaniu do potrzeb jakie istnieją w obecnej fazie realizacji systemu finansowego w spółdzielczości, a także mając na uwadze, że ustalone niżej zasady podziału zgodne są z przepisami o podziale czystej nadwyżki na cele wymienione w zasadach systemu finansowego spółdzielczości (uchwała KERM z dnia 12.4.1949 r.) i w opartych na nich regulaminach, ze szczególnym uwzględnieniem regulaminu funduszów inwestycyjnych spółdzielczości, —

postanawia przyjąć następujące zasady podziału czystej nadwyżki w spółdzielniach mieszkaniowych:

70% nadwyżki na fundusz zasobowy
10% „ „ „ inwestycyjny
10% nadwyżki na fundusz szkoleniowy
10% „ „ cele społeczne.

Zasady powyższe zostały zaakceptowane pismem Ministerstwa Finansów z dn. 24 sierpnia 1950 r.

101.

KOMUNIKAT WYDZIAŁU PREZYDIALNEGO CENTRALNEGO ZWIĄZKU SPÓŁDZIELCZEGO

z dnia 12 września 1950 r.

w sprawie sprostowania błędów w uchwale Zarządu CZS z dnia 17 maja 1950 r. dotyczącej zasad podziału czystej nadwyżki w spółdzielniach.

W brzmieniu Uchwały Zarządu Centralnego Związku Spółdzielczego z dnia 17 maja w sprawie zasad podziału czystej nadwyżki w spółdzielniach, ogłoszonej w Monitorze Spółdzielczym Nr 9 z dnia 10 czerwca 1950 r. zmienia się treść zdania początkowego od słów: „Zarząd Centralnego Związku Spółdzielczego" do słów: „w spółdzielniach" na zgodną z protokółem powyższej Uchwały w następującym brzmieniu:

„W związku z koniecznością ustalenia dla spółdzielni zasad podziału czystej nadwyżki wypracowanej w 1949 r. w dostosowaniu do potrzeb jakie istnieją w obecnej fazie realizacji systemu finansowego spółdzielczości, a także mając na uwadze, że ustalone niżej zasady podziału czystej nadwyżki stosowane będą również w roku 1950 przy antycypacyjnych obliczeniach części planowanej czystej nadwyżki na cele wymienione w zasadach systemu finansowego spółdzielczości (uchwała KERM z dnia 12.IV.1949 r.) i w opartych na nich regulaminach, ze szczególnym uwzględnieniem regulaminu funduszów inwestycyjnych spółdzielczości, Zarząd Centralnego Związku Spółdzielczego postanawia przyjąć następujące zasady podziału czystej nadwyżki w spółdzielniach".

Jednocześnie uzupełnia się treść punktu b), zgodnie z protokółem powyższej uchwały:

po słowach „Związkowi Spółdzielni Spożywców", dodając pominięte słowa: „oraz w spółdzielni „Spólnota Pracy".

Pozostała część uchwały pozostaje w brzmieniu ogłoszonym w powyższym numerze Monitora Spółdzielczego.

102.

KOMUNIKAT WYDZIAŁU PREZYDIALNEGO CENTRALNEGO ZWIĄZKU SPÓŁDZIELCZEGO

z dnia 12 września 1950 r.

w sprawie wzmożenia dyscypliny pracy.

W uzupełnieniu zarządzenia CZS z dnia 16.V.1950 r. w sprawie sposobu wprowadzenia i wykonania przepisów ustawy o zabezpieczeniu socjalistycznej dyscypliny pracy w placówkach spółdzielczych (Monitor Spółdzielczy Nr 8, poz. 54 z dnia 25.V.1950 r.), ogłasza się instrukcję Zarządu Głównego Związku Zawodowego Pracowników Spółdzielczych w sprawie trybu pracy aparatu związkowego i organizacji związkowych wobec konieczności wzmożenia dyscypliny pracy i przestrzegania ustawy o zabezpieczeniu socjalistycznej dyscypliny pracy.

Załącznik.

INSTRUKCJA ZARZĄDU GŁÓWNEGO ZWIĄZKU ZAWODOWEGO PRACOWNIKÓW SPÓŁDZIELCZYCH

w sprawie trybu pracy aparatu związkowego i organizacji związkowych wobec konieczności wzmożenia dyscypliny pracy i przestrzegania ustawy o zabezpieczeniu socjalistycznej dyscypliny pracy.

Wszystkie ogniwa n/Związku szeroko stosują praktykę powoływania pracowników członków zw. zaw. w czasie ich godzin pracy do prac społecznych na zebrania, konferencje narady, jak również urlopowania pracowników z placówek spółdzielczych do prac związkowych.

Ta, tak szeroko stosowana, praktyka sprzeczna jest z intencjami ustawy o socjalistycznej dyscyplinie pracy. Dlatego powoływanie pracowników do prac społecznych w godzinach pracy zawodowej winno być ograniczone do najniezbędniejszych przypadków.

Wychodząc z tych założeń, Zarząd Główny Zw. Zaw. Prac. Spółdzielczych w oparciu o instrukcję CRZZ L. dz. 106/50 ustala co następuje:

1) wszelkie zebrania, posiedzenia, konferencje i narady związkowe z udziałem osób spoza aparatu związkowego organizowane przez Zarząd Główny, Zarządy Okręgowe i Zarządy Oddziałów, za wyjątkiem plenarnych posiedzeń i zjazdów statutowych, winny odbywać się poza godzinami pracy.

W wyjątkowych koniecznych przypadkach, zebrania, posiedzenia i narady z udziałem osób spoza aparatu związkowego, odbywać się mogą w godzinach pracy tylko po wyrażeniu zgody

— dla Zarz. Gł. i ORZZ — przez CRZZ,

— dla Zarządu Okręgowego i Oddziału oraz dla PRZZ — przez przewodniczącego ORZZ,

2) W koniecznych przypadkach wezwania pracownika — członka związku zawodowego z zakładu lub instytucji do stawienia się w organizacji związkowej, należy każdorazowo wystąpić z wnioskiem (pisemnie lub telefonogramem) do kierownika zakładu lub instytucji.

Prawo wezwania do stawienia się w organizacji związkowej pracownika — członka związku zawodowego z zakładu pracy lub instytucji przysługuje wyłącznie:

w CRZZ — członkom Sekretariatu i Kierownikom Wydziałów,

w ORZZ i Zarządach Głównych — członkom Prezydium,

w Zarz. Okręgowych i Oddziałów oraz w PRZZ — Przewodniczącym.

3) Do prac społecznych w terenie powoływani być mogą z zakładów pracy tylko towarzysze będący członkami Zarządów Okręgów, Oddziałów oraz Komisyj, działających przy Zarządach Głównych, Okręgowych i Oddziałów oraz przy ORZZ-tach i PRZZ-tach.

Mogą oni być powoływani tylko w koniecznych przypadkach i na okres nie dłuższy niż 3 dni w miesiącu.

Zwolnienie członków komisyj do tych prac nastąpić może tylko na podstawie skierowanego do kierownictwa zakładu lub instytucji pisemnego wniosku Prezydium zainteresowanej instancji związkowej, podpisanego przez jej przewodniczącego.

Powoływanie członków zw. zaw. w zakładach pracy do akcji specjalnych przez Zarządy Okręgowe, Zarządy Oddziałów i PRZZ-tów, nastąpić może tylko za zgodą Zarządów Gł. lub ORZZ, powoływanie zaś ich przez Zarządy Gł. i ORZZ tylko za zgodą CRZZ.

Powoływanie pracowników—członków związków zawodowych do szkół związkowych lub na kursy organizowane poza zakładem pracy lub instytucją, odbywa się na zasadach dotychczas obowiązujących.

4) Rady Zakładowe i oddziałowe oraz zarządy kół związkowych winny przyjąć j a k o z a s a d ę:

a) nie organizowanie zebrań, posiedzeń i wszelkich narad w czasie godzin pracy,

b) nie wzywanie pracowników — czł. związków zawodowych do stawienia się w zakładowej organizacji związkowej w czasie godzin pracy.

Rady zakładowe i oddziałowe oraz zarządy kół związkowych winny dopilnowywać, aby pracownicy nie wykonywali pracy społecznej w godzinach pracy zawodowej. Również kursy, organizowane przez związki zawodowe w zakładach pracy i instytucjach (np. kursy dla delegatów ubezpieczeniowych, społecznych inspektorów pracy, mężów zaufania), winny się odbywać poza godzinami pracy.

103.

KOMUNIKAT BIURA PRAWNEGO CENTRALNEGO ZWIĄZKU SPÓŁDZIELCZEGO

z dnia 12 września 1950 r.

w sprawie stawek czynszów za lokale użytkowe, wynajmowane przez jednostki administracji publicznej oraz instytucje i przedsiębiorstwa uspołecznione.

Przychylając się do życzenia, wyrażonego przez niektóre centrale spółdzielni, poniżej podajemy do wiadomości Tabele stawek czynszowych, ustalonych uchwałą Rady Ministrów z dnia 21 czerwca 1950 r. (Monitor Polski Nr 77 z 1950 r., poz. 889).

Uchwała powyższa została szczegółowo omówiona w Przeglądzie ustawodawstwa ogólnego, ogłoszonym w Nr 13 Monitora Spółdzielczego.

Poniższe tabele czynszowe mają zastosowanie w przypadkach, kiedy zarówno wynajmujący, jak i najemca należą do jednostek administracji państwowej lub instytucji i przedsiębiorstw uspołecznionych.

Tabela stawek czynszowych Nr 1

Rodzaj osiedli	lokale biurowe				
	w budynkach bez instalacji wodociągowej i innych urządzeń technicznych	w budynkach bez instalacji wodociągowej a posiadających jedno urządzenie techniczne	w budynkach bez urządzeń technicznych a posiadających instalację wodociągową	w budynkach posiadających instalację wodociągową oraz jedno urządzenie techniczne	w budynkach posiadających instalację wodociągową oraz dwa lub więcej urządzeń technicznych
	stawka w złotych za 1 m² powierzchni użytkowej miesięcznie				
osiedla do 20.000 mieszkańców	74	79	81	87	92
osiedla ponad 20.000 do 75.000 mieszkańców	80	86	88	94	99
osiedla ponad 75.000 mieszkańców z wyjątkiem miast wymienionych poniżej	89	95	98	104	110
miasta: Warszawa, Łódź, Poznań, Kraków, Katowice, Gdańsk — Gdynia	104	111	114	122	130

Tabela stawek czynszowych Nr 2

Rodzaj osiedli	lokale handlowe				
	w budynkach bez instalacji wodociągowej i innych urządzeń technicznych	w budynkach bez instalacji wodociągowej a posiadających jedno urządzenie techniczne	w budynkach bez urządzeń technicznych a posiadających instalację wodociągową	w budynkach posiadających instalację wodociągową oraz jedno urządzenie techniczne	w budynkach posiadających instalację wodociągową oraz dwa lub więcej urządzeń technicznych
	stawka w złotych za 1 m² powierzchni użytkowej miesięcznie				
osiedla do 20.000 mieszkańców	89	95	98	104	110
osiedla ponad 20.000 do 75.000 mieszkańców	96	103	106	112	119
osiedla ponad 75,000 mieszkańców z wyjątkiem miast wymienionych poniżej	107	114	118	125	132
miasta: Warszawa, Łódź, Poznań, Kraków, Katowice, Gdańsk — Gdynia	125	134	138	146	156

Tabela stawek czynszowych Nr 3

Rodzaj osiedli	lokale przemysłowe				
	w budynkach bez instalacji wodociągowej i innych urządzeń technicznych	w budynkach bez instalacji wodociągowej a posiadających jedno urządzenie techniczne	w budynkach bez urządzeń technicznych a posiadających instalację wodociągową	w budynkach posiadających instalację wodociągową oraz jedno urządzenie techniczne	w budynkach posiadających instalację wodociągową oraz dwa lub więcej urządzeń technicznych
	stawka w złotych za 1 m² powierzchni użytkowej miesięcznie				
osiedla do 20.000 mieszkańców	67	72	74	78	84
osiedla ponad 20.000 do 75.000 mieszkańców	72	77	79	84	89
osiedla ponad 75.000 mieszkańców z wyjątkiem miast wymienionych poniżej	80	86	88	94	99
miasta: Warszawa, Łódź, Poznań, Kraków, Katowice, Gdańsk — Gdynia	94	101	104	110	117

Tabela stawek czynszowych Nr 4

Rodzaj osiedli	lokale służące celom: kulturalno-oświatowym, służby zdrowia i opieki społecznej				
	w budynkach bez instalacji wodociągowej i innych urządzeń technicznych	w budynkach bez instalacji wodociągowej a posiadających jedno urządzenie techniczne	w budynkach bez urządzeń technicznych a posiadających instalację wodociągową	w budynkach posiadających instalację wodociągową oraz jedno urządzenie techniczne	w budynkach posiadających instalację wodociągową oraz dwa lub więcej urządzeń technicznych
	stawka w złotych za 1 m² powierzchni użytkowej miesięcznie				
osiedla do 20.000 mieszkańców	59	63	65	69	74
osiedla ponad 20.000 do 75.000 mieszkańców	64	68	70	75	79
osiedla ponad 75.000 mieszkańców z wyjątkiem miast wymienionych poniżej	71	76	78	83	88
miasta: Warszawa, Łódź, Poznań, Kraków, Katowice, Gdańsk — Gdynia	83	89	91	97	104

Tabela stawek czynszowych Nr 5

Rodzaj osiedli	lokale gastronomiczne									
	w budynkach bez instalacji wodociągowej i innych urządzeń technicznych		w budynkach bez instalacji wodociągowej, a posiadających jedno urządzenie techniczne		w budynkach posiadających instalację wodociągową, a nie posiadających innych urządzeń technicznych		w budynkach posiadających instalację wodociągową oraz jedno urządzenie techniczne		w budynkach posiadających instalację wodociągową oraz dwa lub więcej urządzeń technicznych	
	przeznaczone wyłącznie do żywienia zbiorowego	mające charakter rozrywkowy	przeznaczone wyłącznie do żywienia zbiorowego	mające charakter rozrywkowy	przeznaczone wyłącznie do żywienia zbiorowego	mające charakter rozrywkowy	przeznaczone wyłącznie do żywienia zbiorowego	mające charakter rozrywkowy	przeznaczone wyłącznie do żywienia zbiorowego	mające charakter rozrywkowy
	stawka w złotych za 1 m² powierzchni użytkowej miesięcznie									
osiedla do 20.000 mieszkańców	89	98	95	105	98	108	104	114	110	121
osiedla ponad 20.000 do 75.000 mieszkańców	96	106	103	113	106	117	112	123	119	132
osiedla ponad 75.000 mieszkańców z wyjątkiem miast wymienionych poniżej	107	118	114	125	118	130	125	138	132	145
miasta Warszawa, Łódź, Poznań, Kraków, Katowice, Gdańsk — Gdynia	125	137	134	147	137	151	146	160	156	171

Uwaga: Przez lokale gastronomiczne mające charakter rozrywkowy rozumie się lokale gastronomiczne, w których żywienie zbiorowe występuje co najwyżej jako działalność dodatkowa oraz bez względu na to, czy te lokale połączone są z jakimikolwiek atrakcjami muzycznymi, widowiskowymi lub zabawowymi.

Tabela stawek czynszowych Nr 6

Rodzaj osiedli	pomieszczenia składowe, garaże, szopy zamknięte itp. w budynkach bez instalacji wodociągowej i innych urządzeń technicznych	w budynkach bez instalacji wodociągowej a posiadających jedno urządzenie techniczne	w budynkach bez urządzeń technicznych a posiadających instalację wodociągową	w budynkach posiadających instalację wodociągową oraz jedno urządzenie techniczne	w budynkach posiadających instalację wodociągową oraz dwa lub więcej urządzeń technicznych
	stawka w złotych za 1 m² powierzchni użytkowej miesięcznie				
osiedla do 20.000 mieszkańców	37	40	41	44	46
osiedla ponad 20.000 do 75.000 mieszkańców	40	43	44	47	50
osiedla ponad 75.000 mieszkańców z wyjątkiem miast wymienionych poniżej	45	48	49	52	55
miasta: Warszawa, Łódź, Poznań, Kraków, Katowice, Gdańsk — Gdynia	52	56	57	61	65

104.

KOMUNIKAT WYDZIAŁU PREZYDIALNEGO CENTRALNEGO ZWIĄZKU SPÓŁDZIELCZEGO

z dnia 12 września 1950 r.

w sprawie ubezpieczenia mienia pracowniczego w zakładach przemysłowych

Zgodnie z postanowieniami umowy ramowej z dnia 14.I. 1949 r., zawartej pomiędzy b. M.P. i H. a PZUW oraz ze zmianami wprowadzonymi do niej w przedmiocie ubezpieczenia od ognia — obowiązek ubezpieczenia od ognia rozciąga się również na mienie pracowników fizycznych i umysłowych, znajdujące się na terenie ubezpieczonych zakładów przemysłowych, stanowiących własność Państwa, instytucji spółdzielczych, bądź będących pod ich zarządem.

Odpowiedzialność PZUW za szkody w mieniu pracowniczym w zakładach przemysłowych istnieje od 1.I. 50 r. Ciąży zatem na ubezpieczającym obowiązek zgłoszenia PZUW deklaracji o ubezpieczenie tegoż mienia.

PZUW odpowiada również za szkody w mieniu pracowników, powstałe podczas akcji ratunkowej z wyłączeniem jednak odpowiedzialności za szkody powstałe w odzieży ochronnej.

Za mienie pracownicze, podlegające obowiązkowi ubezpieczenia, uważa się odzież (ubranie, bielizna, płaszcz, futro), obuwie i rower, znajdujące się na terenie zakładów przemysłowych w związku z zajęciami zawodowymi pracowników, szkoleniem, zebraniami itp. z wyłączeniem gotówki, papierów wartościowych, biżuterii i kosztowności.

Wartość mienia jednego pracownika fiz. lub umysłowego określa się w granicach 20.000 — 40.000 zł.

Ubezpieczenie mienia pracowniczego powinno stanowić jedną z pozycji ogólnego ubezpieczenia zakładu przemysłowego.

O ile jednak ubezpieczenie zakładu przemysłowego zostało już zawarte bez uwzględnienia w nim mienia pracowniczego, należy uzupełnić je o tę pozycję dodatkowym wnioskiem względnie pismem.

Zgłaszając do ubezpieczenia mienie pracownicze spółdzielnie podają tylko sumę ubezpieczenia tego mienia bez wyszczególnienia ilości pracowników.

W okresie trwania umowy ubezpieczeniowej ubezpieczający zobowiązany jest do zawiadomienia PZUW o wszelkich zmianach dotyczących wysokości sumy ubezpieczenia.

Za powyższe ubezpieczenie PZUW pobiera opłatę w wysokości 0,65‰ w stosunku rocznym.

Wyżej wymieniony obowiązek ubezpieczenia nie dotyczy mienia pracowników, znajdującego się w mieszkaniach prywatnych (pracowniczych, służbowych) położonych na terenie zakładu przemysłowego lub poza nim.

Mienie to może być ubezpieczone przez pracownika od ognia, kradzieży z włamaniem i rabunku systemem kombinowanym, t.j. za jednym dokumentem ubezpieczeniowym na jedną ogólną sumę ubezpieczenia, przy czym PZUW nie wymaga specjalnych zabezpieczeń lokalu, jedynie drzwi wejściowe powinny być zamykane na mocny zamek.

Przedmiotem ubezpieczenia ruchomości domowych systemem kombinowanym są meble, urządzenia mieszkań, odzież, zapasy żywności, opału oraz wszelkie przedmioty gospodarstwa domowego i osobistego użytku, biżuteria, dzieła sztuki i gotówka.

Opłaty za ubezpieczenie ruchomości domowych systemem kombinowanym wynoszą 2‰ do 3‰ w stosunku rocznym w zależności od typu ubezpieczenia.

Bliższe wyjaśnienia odnośnie ubezpieczeń ruchomości domowych można uzyskać w inspektoratach powiatowych PZUW.

PRZEGLĄD USTAWODAWSTWA OGÓLNEGO

W Dzienniku Ustaw R.P. Nr 31 z dnia 31 lipca 1950 r.

Rejestracja maszyn i przymusowy wykup nieczynnych maszyn przemysłowych.

poz. 285. Ustawa z dnia 20 lipca 1950 w sprawie, wymienionej w nagłówku.

Celem ustawy jest umożliwienie pełnego wykorzystania wszystkich środków produkcji dla dobra gospodarki narodowej i przyśpieszenia realizacji narodowych planów gospodarczych.

Ustawa nakłada na osoby prawne i fizyczne obowiązek zgłoszenia do rejestracji maszyn przemysłowych i urządzeń technicznych, jakich są one właścicielami, posiadaczami lub dzierżawcami.

Nie podlegają rejestracji, między innymi, maszyny: 1) stanowiące własność jednostek spółdzielczych; 2) wyprodukowane przez przedsiębiorstwo dla ich dalszego zbycia; 3) stanowiące własność rzemieślnika i wykorzystywane we własnym czynnym zakładzie rzemieślniczym.

Rejestrację maszyn należy zgłaszać w prezydium powiatowej rady narodowej, właściwej ze względu na miejsce, w

którym znajdują się maszyny, podlegające rejestracji, a na terenie m. st. Warszawy i m. Łodzi — w prezydium rad narodowych tych miast.

Obowiązkowi rejestracji podlega również zgłaszanie wszelkich późniejszych zmian okoliczności, objętych rejestracją maszyn przemysłowych i urządzeń technicznych.

Wykonanie obowiązku ma nastąpić w terminie sześćdziesięciu dni od dnia wejścia w życie ustawy (to jest od dnia 31 lipca 1950 r.), albo od dnia wejścia w posiadanie lub od dnia wyprodukowania maszyny, zaś obowiązek zgłaszania zmian okoliczności ma nastąpić w terminie siedmiu dni od dnia zaistnienia zmiany. Rejestracji dokonuje się przez złożenie wypełnionej odpowiedniej deklaracji. Zbycie lub oddanie w użytkowanie maszyn, podlegających rejestracji, może pod nieważnością nastąpić tylko za zezwoleniem władzy rejestracyjnej.

Maszyny nieczynne mogą ulec przymusowemu wykupowi przez Państwo. Tryb postępowania w sprawach przymusowego wykupu ustali Rada Ministrów w drodze rozporządzenia.

Ustawa zawiera sankcje karne, a mianowicie przewiduje karę więzienia do lat trzech i grzywnę dla tych, którzy w celu uchylenia się od obowiązku rejestracji albo wykupu ukrywają maszyny, uszkadzają je albo w inny sposób udaremniają wykonanie postanowień ustawy. Karze aresztu do trzech miesięcy i grzywny 150.000 zł, albo jednej z tych kar podlegają ci, którzy nie dopełnią obowiązku rejestracji maszyn, bądź świadomie lub z niedbalstwa zgłaszają do rejestracji dane, niezgodne z prawdą, lub zatajają okoliczności istotne dla rejestracji.

Przekazywanie majątku ruchomego i nieruchomego przez centrale spółdzielni przedsiębiorstwom państwowo-spółdzielczym.

poz. 289. Rozporządzenie Ministrów: Handlu Wewnętrznego, Górnictwa, Przemysłu Ciężkiego, Przemysłu Lekkiego, Przemysłu Rolnego i Spożywczego oraz Handlu Zagranicznego z dnia 1 lipca 1950 r. w sprawie sposobu sporządzania protokółów zdawczo-odbiorczych, zasad i trybu dokonania oszacowania majątku podlegającego oddaniu przez centrale spółdzielni przedsiębiorstwom państwowo-spółdzielczym oraz zakresu odpowiedzialności za długi obciążające majątek oddany.

Rozporządzenie powyższe jest rozporządzeniem wykonawczym do art. 7 ustawy z dnia 21 maja 1948 r. o przedsiębiorstwach państwowo-spółdzielczych (patrz Monitor Spółdzielczy Nr 1 z 1948 r., str. 7 i 8).

Okręgowe Komisje Arbitrażowe.

poz. 291. Rozporządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 19 lipca 1950 r. w sprawie rozpoczęcia działalności przez Okręgowe Komisje Arbitrażowe we Wrocławiu, Poznaniu i Gdańsku oraz tymczasowego rozszerzenia miejscowej właściwości Okręgowych Komisji Arbitrażowych w Katowicach, Poznaniu i Gdańsku.

Rozporządzenie powyższe opiera się na przepisach dekretu z dnia 5 sierpnia 1949 r. o państwowym arbitrażu gospodarczym (patrz Monitor Spółdzielczy Nr 17-18 z 1949 r., str. 9).

W myśl omawianego rozporządzenia z dniem 1 sierpnia 1950 r. rozpoczynają swą działalność okręgowe komisje arbitrażowe: 1) we Wrocławiu — dla obszaru województwa wrocławskiego, 2) w Poznaniu — dla obszaru województwa poznańskiego i w Gdańsku — dla obszaru województwa gdańskiego.

Do czasu rozpoczęcia działalności przez okręgowe komisje arbitrażowe dla obszarów województw: opolskiego, zielonogórskiego i koszalińskiego właściwymi dla obszaru tych województw są: Okręgowa Komisja Arbitrażowa w Katowicach — dla obszaru województwa opolskiego, także komisja w Poznaniu — dla obszaru województwa zielonogórskiego i Okr. Komisja Arbitrażowa w Gdańsku — dla obszaru województwa koszalińskiego.

Rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 sierpnia 1950 r.

W Dzienniku Ustaw R.P. Nr 33 z dnia 14 sierpnia 1950 r.

Zwolnienia i ulgi w opłacaniu czynszu za najem lokali mieszkalnych.

poz. 298. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 lipca 1950 r. o zmianie rozporządzenia w sprawie zwolnień i ulg w opłacaniu czynszu za najem lokali mieszkalnych oraz zwolnień od wpłat na Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej (patrz Monitor Spółdzielczy Nr 13/48, str. 15).

Rozporządzenie powyższe przyznaje rzemieślnikom, zorganizowanym w pomocniczych spółdzielniach rzemieślniczych, a pracującym wyłącznie na zlecenie przedsiębiorstw uspołecznionych i zbywającym swe wyroby wyłącznie za pośrednictwem aparatu handlu uspołecznionego, — ulgę w opłacaniu czynszu za najem lokali mieszkalnych, postanawiając, że będą oni opłacali czynsz w wysokości połowy stawek, określonych w tabeli Nr 1, stanowiącej załącznik do dekretu z dn. 28 lipca 1948 r. o najmie lokali.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 1950 r.

Sprawozdawczość statystyczna prywatnych zakładów przemysłowych i rzemieślniczych.

poz. 299. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 lipca 1950 r. w sprawie, wymienionej w nagłówku.

Rozporządzenie opiera się na przepisach dekretu o organizacji statystyki państwowej i o Głównym Urzędzie Statystycznym (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 41, poz. 239 i z 1947 r. Nr 65, poz. 393).

Nakłada ono na prywatne zakłady przemysłowe i rzemieślnicze obowiązek składania w Głównym Urzędzie Statystycznym sprawozdań dla celów badań statystycznych według instrukcji i wskazówek tego urzędu i na formularzach, dostarczonych przez ów urząd.

Koszty sporządzenia i wysyłki formularzy oraz instrukcji ponosi Główny Urząd Statystyczny.

Rozporządzenie weszło w życie z dniem 14 sierpnia 1950 r.

W Dzienniku Ustaw R.P. Nr 34 z dnia 22 sierpnia 1950 r.

Prawo cywilne.

poz. 311. Ustawa z dnia 18 lipca 1950 r. Przepisy ogólne prawa cywilnego.

Ustawa powyższa wskazuje na zasady ogólne, jakie mają być przestrzegane przy stosowaniu przepisów prawnych; traktuje o osobach tak fizycznych, jak i prawnych, o zamieszkaniu, uznaniu za zmarłego, o kurateli, o czynnościach prawnych, a w szczególności o zdolności do działań prawnych, o zawieraniu umów, o formach czynności prawnych, o wadach oświadczenia woli, o przedstawicielstwie, o obliczaniu terminów i przedawnieniu.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 października 1950 r.

Pod pozycją 312 w tym samym numerze Dziennika Ustaw została ogłoszona ustawa z dnia 18 lipca 1950 r., zawierająca przepisy wprowadzające przepisy ogólne prawa cywilnego.

W Dzienniku Ustaw R.P. Nr 35 z dnia 23 sierpnia 1950 r.

Nadanie prawa wyłączności na prenumeratę oraz kolportaż dzienników i czasopism Przedsiębiorstwu Państwowemu „Ruch".

poz. 313. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów i Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 27 lipca 1950 r.

Rozporządzenie powyższe opiera się na przepisach ustawy z dnia 20 grudnia 1949 r. o prenumeracie i kolportażu czasopism i wydawnictw (patrz Monitor Spółdzielczy Nr 1 z 1950 r., str. 20).

Rozporządzeniem tym zostało nadane Państwowemu Przedsiębiorstwu Kolportażu „Ruch" prawo wyłączności: 1) przyjmowania zamówień na dostawy (prenumeraty) dzienników, czasopism oraz innych wydawnictw periodycznych, krajowych i zagranicznych; 2) rozpowszechniania (kolportażu) tych pism.

„Ruch" może wykonywać powyższe prawo wyłączności za pośrednictwem innych przedsiębiorstw, kiosków lub osób.

Przedsiębiorstwa i instytucje przyjmujące prenumeraty oraz trudniące się kolportażem, zaprzestaną swojej działalności z dniem rozpoczęcia tej działalności przez „Ruch".

Przepisom niniejszego rozporządzenia nie podlegają między innymi wszystkie dzienniki urzędowe.

Rozporządzenie weszło w życie z dniem 23 sierpnia 1950 r.

Zespoły adwokackie.

poz. 318. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dn. 14 sierpnia 1950 r. w sprawie zespołów adwokackich.

Rozporządzenie powyższe przewiduje zrzeszanie się adwokatów celem zespołowego wykonywania zawodu.

Rozporządzenie weszło w życie z dniem 27 sierpnia 1950 r.

Wynagrodzenia adwokatów.

poz. 319. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 sierpnia 1950 r. w sprawie norm i zasad wynagrodzenia adwokatów za wykonywanie czynności zawodowych.

Rozporządzenie ustala ściśle zasadnicze wynagrodzenie adwokatów za poszczególne czynności oraz za prowadzenie spraw tak cywilnych, jak i karnych przed wszystkimi sądami.

W sprawach cywilnych i administracyjnych **członków spółdzielni pracy** i członków rolniczych spółdzielni-produkcyjnych ustalone w rozporządzeniu wynagrodzenie zasadnicze ma być obniżone do 50% norm przepisanych z tym, że nie może wynosić mniej niż 300 zł.

Rozporządzenie weszło w życie z dniem 27 sierpnia 1950 r.

Dziennik Ustaw R.P. Nr 36 z dnia 26 sierpnia 1950 r.

Obowiązek dostarczania środków przewozowych na rzecz wojska i służby bezpieczeństwa publicznego w czasie pokoju.

poz. 322. Ustawa z dnia 18 lipca 1950 r., w sprawie, wyszczególnionej w nagłówku.

Ustawa nakłada wskazany powyżej obowiązek tak na osoby fizyczne, jak i prawne, mające w swym władaniu środki przewozowe, a mianowicie wozy z zaprzęgiem zwierzęcym, zwierzęta z uprzężą pociągową, zwierzęta wierzchowe i juczne z rzędem, środki przewozowe wodne, ciągniki i samochody, przyczepy, rowery, motocykle i inne pojazdy mechaniczne oraz samoloty.

Zapewnienie bezpieczeństwa i higieny pracy.

poz. 330. Ustawa z dnia 18 lipca 1950 r. o zapewnieniu bezpieczeństwa i higieny pracy przy budowie i obsłudze maszyn i urządzeń technicznych.

Ustawa wychodzi z założenia, że maszyny i urządzenia techniczne powinny być tak zbudowane lub zaopatrzone w osłony i zabezpieczenia, aby zapewniały obsługującym je osobom bezpieczeństwo i higieniczne warunki pracy .

Maszyny i urządzenia techniczne, nie odpowiadające powyższym wymaganiom, muszą być zaopatrzone w osłony i zabezpieczenia w terminie, jaki ustali Minister Pracy i Opieki Społecznej po zasięgnięciu opinii Centralnej Rady Związków Zawodowych.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

poz. 333. Ustawa z dnia 20 lipca 1950 r. o Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych.

Ustawa powyższa, dostosowując instytucje ubezpieczeń społecznych do ostatnio wprowadzonych w życie zmian organizacji władz państwowych, wprowadza zasadnicze zmiany również i w organizacji tych instytucji.

Przede wszystkim lecznictwo pracownicze zostało wyeliminowane w odrębny zakład, podporządkowany Ministrowi Zdrowia.

Następnie ubezpieczenia społeczne zostały ściśle powiązane z terenowymi organami jednolitej władzy państwowej (radami narodowymi), jak również z radami związków zawodowych (Centralna Rada oraz okręgowe i powiatowe rady związków zawodowych).

Terenowe oddziały Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zostały przystosowane do podziału administracyjnego Państwa (główna, wojewódzkie i obwodowe rady ubezpieczeń społecznych).

Rady ubezpieczeń społecznych mają mieć charakter opiniodawczy, a członków tych rad powoływać będą odpowiednie instancje związków zawodowych.

W szczególności ustawa powyższa wydziela z zakresu działania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, przewidzianego w ustawie z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R P. Nr 51 z 1933 r., poz. 396), czynności, powierzone nowoutworzonemu Zakładowi Lecznictwa Pracowniczego.

Celem obsługi ubezpieczonych, Zakład Ubezpieczń Społecznych posiadać będzie oddziały wojewódzkie i obwodowe, których okręgi pokrywać się będą z podziałem administracyjnym Państwa.

Dochody i wydatki Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wchodzą do budżetu Państwa pełnymi kwotami.

Nadzór państwowy nad działalnością Zakładu Ubezpieczeń Społecznych sprawuje Minister Pracy i Opieki Społecznej. Statut, jaki zostanie nadany Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych przez Radę Ministrów po zasięgnięciu opinii Centralnej Rady Związków Zawodowych, określi szczegółowo organizację Zakładu i jego Oddziałów oraz skład, uprawnienia i tryb powoływania rad ubezpieczeń społecznych.

Fundusze Ubezpieczenia Emerytalnego Robotników i Pracowników Umysłowych oraz Fundusz Ubezpieczenia od Wypadków i Chorób Zawodowych, jak również Ogólny Fundusz Ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa i Fundusz Ubezpieczenia Rodzinnego — zostały zniesione, a prawa i obowiązki, związane z tymi funduszami, przeszły na Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Ubezpieczalnie Społeczne uległy zniesieniu, a ich prawa i obowiązki przeszły na Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Przepisy prawne, dotyczące spraw, unormowanych w omawianej ustawie, zostały uchylone, z tym jednak, że do czasu powołania nowych rad ubezpieczeń społecznych, przewidzianych w omawianej ustawie, będą działały dotychczasowe rady, istniejące przy Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych i Ubezpieczalniach Społecznych.

Omawiana ustawa weszła w życie z dniem 26 sierpnia 1950 r.

Zakład Lecznictwa Pracowniczego.

poz. 334. Ustawa z dnia 20 lipca 1950 r. o Zakładzie Lecznictwa Pracowniczego.

Celem Zakładu Lecznictwa Pracowniczego jest organizowanie i wykonywanie opieki nad zdrowiem pracowników i ich rodzin. Naczelne kierownictwo i zwierzchni nadzór nad działalnością zakładu sprawuje Minister Zdrowia. Pracownicy Zakładu są zrównani przy wykonywaniu swych obowiązków urzędowych z pracownikami państwowymi.

Do zakresu działania Zakładu Lecznictwa Pracowniczego należy roztaczanie opieki nad zdrowiem pracowników i ich rodzin w zakresie zapobiegania chorobom, ich leczenia oraz przywracania zdolności do pracy.

W szczególności zakład jest obowiązany do udzielania wszelkich świadczeń w naturze oraz zastępujących je świadczeń w gotówce, przysługujących na podstawie przepisów prawnych o ubezpieczeniu społecznym, i do orzekania o niezdolności do pracy, uzasadniającej prawo do świadczeń pieniężnych z powodu choroby, przewidzianych w tych przepisach.

Zakład przeprowadzać będzie badania lekarskie, przewidziane w przepisach o ochronie pracy; organizować i wykonywać opiekę i nadzór lekarski w zakładach pracy w zakresie higieny pracy i zapobiegania chorobom zawodowym.

Zakład Lecznictwa Pracowniczego jest uprawniony do badania stanu higieny pracy w poszczególnych zakładach pracy oraz do współdziałania w tej dziedzinie z właściwymi organami bezpieczeństwa i higieny pracy.

Dla wykonania swych zadań Zakład Lecznictwa Pracowniczego posiadać będzie oddziały wojewódzkie i obwodowe oraz prowadzić wszędzie zakłady i urządzenia lecznicze i korzystać z innych zakładów społecznych służby zdrowia.

Statut zostanie nadany Zakładowi przez Radę Ministrów.

Dochody i wydatki Zakładu Lecznictwa Pracowniczego wchodzą do budżetu Państwa pełnymi kwotami.

Zakłady lecznicze, prowadzone w dniu wejścia w życie omawianej ustawy przez przedsiębiorstwa uspołecznione dla zaspokajania potrzeb pracowników tych przedsiębiorstw, zostaną przejęte przez Zakład Lecznictwa Pracowniczego w terminach i na warunkach, ustalonych przez Ministra Zdrowia.

Datę rozpoczęcia udzielania świadczeń przez Zakład Lecznictwa Pracowniczego na poszczególnych obszarach Państwa ustali Minister Zdrowia w porozumieniu z Ministrem Pracy i Opieki Społecznej po zasięgnięciu opinii prezydium właściwej wojewódzkiej rady narodowej. Do czasu rozpoczęcia działalności przez Zakład Lecznictwa Pracowniczego świadczenia lecznicze będą udzielane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych i jego oddziały.

Publiczna gospodarka lokalami.

poz. 337 i 343. Ustawa z dnia 20 lipca 1950 r., zmieniająca dekret o publicznej gospodarce lokalami i kontroli najmu.

Ustawa powyższa wprowadza zasadnicze zmiany w obowiązującym dotychczas dekrecie .

Nawet tytuł dekretu został zmieniony o tyle, że skreślono w nim wyrazy „i kontroli najmu", a rozdział III dekretu, poświęcony temu zagadnieniu, otrzymał tytuł: „Zaspokojenie publicznych potrzeb lokalowych w miejscowościach nie objętych publiczną gospodarką lokalami". Rzecz prosta, że została również gruntownie zmieniona treść rozdziału III.

Spośród licznych i ważnych zmian, jakie wprowadza omawiana ustawa, szczególne znaczenie dla spółdzielczości posiadają następujące nowo wprowadzone przepisy.

1. Przepisom dekretu o publicznej gospodarce lokalami nie podlegają między innymi:

a) lokale, wyłączone spod tej gospodarki na podstawie przepisów dekretu z dnia 26 października 1945 r. o rozbiórce i naprawie budynków zniszczonych i uszkodzonych wskutek wojny (Dz. U. R. P. z 1947 r. Nr 37, poz. 181 i z 1948 r. Nr 50, poz. 389) oraz ustawy z dnia 3 lipca 1947 r. o popieraniu budownictwa (Dz. U. R. P. Nr 52/47, poz. 270 i Nr 73/47, poz. 467);

b) lokale dziennie wynajmowane w hotelach, gospodach i pensjonatach.

Rada Ministrów może ponadto w drodze rozporządzenia wyłączyć spod publicznej gospodarki lokalami w całości lub w części inne kategorie budynków lub lokali oraz unormować dla nich warunki, tryb przydziału i opróżnienia lokali, jak również ustalić normy zaludnienia.

2. Części lokali użytkowych mogą być zajmowane w drodze podnajmu przez osoby, posiadające prawo uzyskania przydziału (a do takich osób należą między innymi przedsiębiorstwa państwowo-spółdzielcze, centrale spółdzielczo-państwowe, centrale spółdzielni oraz spółdzielnie). Podnajem wymaga jednak potwierdzenia władzy kwaterunkowej.

Osoby, które w dniu wprowadzenia w danej miejscowości publicznej gospodarki lokalami zajmują na podstawie tytułu prawnego lokale lub ich części, mogą zajmować je nadal bez przydziału, wydanego przez władze kwaterunkowe, jeśli służy im prawo uzyskania takiego przydziału.

3. Normy zaludnienia mieszkań będą ustalane przez miejskie (gminne) rady narodowe na zasadach, jakie określi Minister Gospodarki Komunalnej w porozumieniu z Ministrem Zdrowia i Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego.

Miejskie rady narodowe mogą również wydać na zasadach, określonych przez Ministra Gospodarki Komunalnej w porozumieniu z Przewodniczącym PKPG przepisy, normujące powierzchnię lokali dla biur, zakładów i innych lokali użytkowych. Przepis ten jednak nie dotyczy między innymi spółdzielni i ich central.

4. Gdy najemca pomieszczenia wykracza w sposób rażący lub uporczywy przeciwko obowiązującemu porządkowi domowemu, albo gdy przez nieprzyzwoite zachowanie się wywołuje zgorszenie u innych mieszkańców lub sąsiadów, współnajemcom służy prawo wystąpienia do sądu o rozwiązanie umowy najmu z takim najemcą.

5. W budynkach, pozostających pod zarządem i w użytkowaniu między innymi spółdzielni i ich central, i przeznaczonych w całości na ich własne potrzeby lub na mieszkania dla ich pracowników, instytucja administrująca budynkiem decyduje o przydziale lokalu, zawiadamiając o nim władzę kwaterunkową.

6. Jeżeli przydział lokalu mieszkalnego nie nastąpi w ciągu 30 dni od daty zezwolenia przez władzę budowlaną na jego użytkowanie, bądź od daty jego opróżnienia, władza kwaterunkowa może po uzyskaniu zezwolenia wojewódzkiej komisji lokalowej, lokal przydzielić we własnym zakresie działania.

7. O zamierzonym zwolnieniu lokalu mieszkalnego lub jego części albo lokalu użytkowego osoba, która lokal zwalnia, obowiązana jest zawiadomić władzę kwaterunkową przynajmniej na 3 dni przed zwolnieniem lokalu. Właściciel lub zarządca nieruchomości obowiązany jest zawiadomić władzę kwaterunkową o zwolnieniu lokalu w terminie trzech dni po zwolnieniu, zaś prowadzący meldunki — w terminie 3 dni po wymeldowaniu lokatora.

8. Zmiana przeznaczenia (charakteru użytkowania) lokalu może nastąpić jedynie w przypadkach, uzasadnionych nieodzownymi potrzebami publicznymi za każdorazowym zezwoleniem wojewódzkiej komisji lokalowej.

9. Jeżeli lokal mieszkalny lub użytkowy jest zajmowany na podstawie tytułu prawnego przez osoby, posiadające prawo do uzyskania przydziału lokalu w mieście (osiedlu), wówczas osoby takie mogą być usunięte z lokalu tylko w przypadku, gdy lokal ów jest niezbędnie potrzebny urzędowi lub instytucji, ściśle wymienionej w omawianej ustawie, a między innymi — spółdzielni, centrali spółdzielni, centrali spółdzielczo-państwowej lub przedsiębiorstwu państwowo-spółdzielczemu. Ponadto usunięcie z lokalu może nastąpić dopiero po uprzednim dostarczeniu innego odpowiedniego lokalu zastępczego w obrębie tej samej miejscowości, a osoby usunięte z lokalu, mają prawo do otrzymania zwrotu rzeczywistych kosztów przeprowadzki.

Opróżnienie lokalu mieszkalnego lub użytkowego bez obowiązku dostarczenia lokalu zastępczego może w wyjątkowych przypadkach zarządzić Minister Gospodarki Komunalnej na zlecenie Prezydium Rządu.

10. W miastach i osiedlach, w których nie została wprowadzona publiczna gospodarka lokalami, prezydium miejskiej (gminnej) rady narodowej może: a) przydzielać na podstawie zezwolenia wojewódzkiej komisji lokalowej wolne lokale na potrzeby własne, władz, urzędów i instytucji, wymienionych ściśle w omawianej ustawie, a w szczególności — na potrzeby spółdzielni, central spółdzielni, central spółdzielczo-państwowych lub przedsiębiorstw państwowo-spółdzielczych; b) nakazać na podstawie każdorazowego prawomocnego zezwolenia wojewódzkiej komisji lokalowej usunięcie osób z lokali lub ich części, potrzebnych dla władz, urzędów i instytucji, wymienionych ściśle w omawianej ustawie, a w szczególności dla spółdzielni, central spółdzielni, central spółdzielczo-państwowych lub przedsiębiorstw państwowo-spółdzielczych, bądź na mieszkania pracowników, kierowanych przez właściwe władze do tych urzędów i instytucji na podstawie przepisów prawnych, nakładających obowiązek pracy.

11. W miastach i osiedlach, objętych publiczną gospodarką lokalami, władzą kwaterunkową jest prezydium miejskiej (gminnej) rady narodowej.

Do właściwości władzy kwaterunkowej między innymi należy: a) przydzielanie budynków i lokali na potrzeby własne spółdzielni i ich zrzeszeń (central) oraz budynków na mieszkania dla ich pracowników; b) potwierdzanie umów najmu lokali użytkowych; c) nakazanie usunięcia z lokalu osób lub instytucji, zajmujących lokal bez tytułu prawnego; d) nakazanie usunięcia osób lub instytucji z lokali, niezbędnych na potrzeby urzędów i instytucji, o których mowa w punkcie 9-ym; e) udzielanie zezwoleń na zamianę lokali, o ile zamiana ta nie narusza praw innych osób; f) dokonywanie z urzędu lub na wniosek zainteresowanych stron albo ich organów nadrzędnych zmian w istniejącym stanie posiadania lokali i budynków, zajmowanych przez jednostki organizacyjne, wymienione ściśle w omawianej ustawie (do których należą spółdzielnie i ich zrzeszenia) za każdorazowym zezwoleniem wojewódzkiej komisji lokalowej. Uprawnienia te należą do wyłącznej właściwości władzy kwaterunkowej i nie mogą być wykonywane przez inne władze i organy (sądy, komisje arbitrażowe). Przysługują one władzy kwaterunkowej również w stosunku do lokali i budynków w miejscowościach nie objętych publiczną gospodarką lokalami.

12. Przy prezydiach powiatowych rad narodowych zostaną powołane odwoławcze komisje lokalowe, których wewnętrzną organizację i tryb postępowania odwoławczego ustali Minister Gospodarki Komunalnej. Komisje te rozpatrywać będą odwołania od decyzji władzy kwaterunkowej w sprawach, nie należących do zakresu działania wojewódzkich komisji lokalowych.

13. Ogólny nadzór nad działalnością odwoławczych komisji lokalowych i władz kwaterunkowych sprawuje Minister Gospodarki Komunalnej.

14. Dla wszystkich województw oraz dla m. st. Warszawy i m. Łodzi zostaną powołane wojewódzkie komisje lokalowe, których skład, sposób powołania, wewnętrzną organizację oraz tryb postępowania ustali Prezes Rady Ministrów.

Do zakresu działania wojewódzkich komisji lokalowych między innymi należy: a) udzielanie generalnych zezwoleń przedsiębiorstwom państwowo-spółdzielczym, centralom spółdzielczo- państwowym, centralom spółdzielni i spółdzielniom na złożenie wniosku do władzy kwaterunkowej o przydzielenie w granicach ustalonej w zezwoleniu powierzchni lokalu lub budynku na potrzeby własne albo na mieszkania dla ich pracowników w miastach i osiedlach; b) udzielanie zezwoleń, o których mowa w poprzednim punkcie, w miastach i osiedlach nie objętych publiczną gospodarką lokalami; c) udzielanie zezwoleń na dokonanie przez właściwą władzę kwaterunkową zmian w istniejącym stanie posiadania lokali i budynków, zajmowanych przez jednostki organizacyjne spółdzielni i ich zrzeszeń (centrale); d) udzielanie zezwoleń spółdzielniom i ich centralom na wystąpienie do prezydium miejskiej (gminnej) rady narodowej o usunięcie osób z lokalu potrzebnego na ich pomieszczenie w miastach i osiedlach, nie objętych publiczną gospodarką lokalami; e) ustalanie maksymalnej powierzchni biur, zakładów i innych lokali użytkowych, zajmowanych przez spółdzielnie i ich centrale; f) udzielanie zezwoleń na zmianę przeznaczenia (charakteru użytkowania) lokali; g) orzekanie na skutek odwołań od decyzji władzy kwaterunkowej w sprawach, w których stroną jest przedsiębiorstwo państwowo-spółdzielcze, centrala spółdzielczo-państwowa, centrala spółdzielni lub spółdzielnia.

15. Nadzór państwowy w zakresie strzeżenia interesów państwowych sprawuje Państwowa Komisja Lokalowa, której skład, właściwość, wewnętrzną organizację i sposób postępowania ustali Prezes Rady Ministrów.

16. W toku postępowania przed władzami, przewidzianymi w omawianej ustawie, stosuje się przepisy o postępowaniu administracyjnym, o ile ustawa ta nie stanowi inaczej.

17. Wykonanie dekretu o publicznej gospodarce lokalami zostało poruczone Prezesowi Rady Ministrów oraz Ministrom: Gospodarki Komunalnej, Budownictwa i Sprawiedliwości.

18. Z dniem wejścia w życie omawianej ustawy (t.j z dniem 26 sierpnia 1950 r.) tracą moc wydane dla władz, urzędów i instytucji wymienionych ściśle w ustawie, a między nimi — **dla przedsiębiorstw państwowo-spółdzielczych, central spółdzielczo-państwowych, central spółdzielni oraz dla spółdzielni przydziały lokali mieszkalnych**, mieszczących się poza obrębem budynków, pozostających pod ich zarządem i użytkowaniem. Władze kwaterunkowe przydzielą te lokale osobom je zajmującym. Przepisy te nie dotyczą jednak lokali odbudowanych lub wybudowanych przez spółdzielnie i ich zrzeszenia.

19. W ciągu 6 miesięcy od dnia wejścia w życie omawianej ustawy wojewódzkie komisje lokalowe mogą uchylić przydziały budynków mieszkalnych dokonane na rzecz spółdzielni i ich zrzeszeń, jeżeli wymagać tego będą względy celowości gospodarczej.

20. Do czasu ukonstytuowania się odwoławczych komisji lokalowych dotychczasowe komisje lokalowe rozpatrywać będą odwołania od decyzji władz kwaterunkowych, wydanych zarówno przed, jak i po wejściu w życie omawianej ustawy.

Zmiany wprowadzone omawianą ustawą w dekrecie z dnia 21 grudnia 1945 r. o publicznej gospodarce lokalami i kontroli najmu, są tak liczne, że Minister Gospodarki Komunalnej został upoważniony do ogłoszenia jednolitego tekstu tego dekretu.

Z uprawnienia powyższego Minister Gospodarki Komunalnej już skorzystał i w tym samym numerze Dziennika Ustaw pod pozycją 345 zostało ogłoszone obwieszczenie tego Ministra z dnia 16 sierpnia 1950 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu cytowanego dekretu.

W załączniku do powyższego obwieszczenia został również ogłoszony jednolity tekst wzmiankowanego dekretu.

W Dzienniku Ustaw R.P. Nr 37 z dnia 30 sierpnia 1950 r.

Sześcioletni plan gospodarczy.

poz. 344. Ustawa z dnia 21 lipca 1950 r. o 6-letnim planie rozwoju gospodarczego i budowy podstaw socjalizmu na lata 1950 — 1955.

Ustawa określa podstawowe zadania planu, wskazuje, jakie osiągnięcia mają być dokonane do roku 1955 w dziedzinie produkcji i inwestycji, w rolnictwie i leśnictwie, w komunikacji i łączności w podniesieniu dobrobytu materialnego i kulturalnego i ustala kierunki rozwojowe poszczególnych województw.

Sześcioletni plan szczegółowy zostanie uchwalony przez Radę Ministrów. Na podstawie tego planu ministerstwa, przedsiębiorstwa, zakłady i instytucje uspołecznione, a także prezydia rad narodowych opracują w ciągu roku 1950 plany w zakresie swej działalności.

Systematyczną kontrolę wykonania 6-letniego planu rozwoju gospodarczego i budowy podstaw socjalizmu ustawa powierza Radzie Ministrów.

Ustawa weszła w życie z dniem 30 sierpnia 1950 r. z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1950 r.

W Dzienniku Ustaw R.P. Nr 38 z dnia 1 września 1950 r.

Prokuratura Rzeczypospolitej Polskiej.

poz. 346. Ustawa z dnia 20 lipca 1950 r. o Prokuraturze Rzeczypospolitej Polskiej.

Ustawa tworzy urząd Generalnego Prokuratora Rzeczypospolitej, którego celem jest ugruntowanie praworządności ludowej, ochrona mienia społecznego i ściganie przestępstw. W szczególności Generalny Prokurator Rzeczypospolitej sprawuje nadzór nad ścisłym przestrzeganiem przepisów prawa przez wszystkie organa, władze i urzędy oraz przez jednostki gospodarki uspołecznionej, instytucje społeczne i poszczególnych obywateli.

Generalnego Prokuratora Rzeczypospolitej powołuje i odwołuje Rada Państwa, a jego zastępców — Przewodniczący Rady Państwa.

Organami Generalnego Prokuratora Rzeczypospolitej są jego zastępcy, prokuratorzy i wiceprokuratorzy Generalnej Prokuratury, prokuratorzy wojewódzcy i powiatowi oraz podlegli im wiceprokuratorzy i podprokuratorzy.

Organy Generalnego Prokuratora Rzeczypospolitej są w sprawowaniu swych funkcji niezawisłe od jakichkolwiek władz lub organów terenowych i podlegają Generalnemu Prokuratorowi.

Władze państwowe oraz organizacje gospodarcze i społeczne obowiązane są do udzielania pomocy Generalnemu Prokuratorowi Rzeczypospolitej i jego organom w sprawowaniu ich funkcji.

Generalny Prokurator wyda szczegółowe przepisy, dotyczące funkcjonowania Prokuratury Rzeczypospolitej Polskiej.

Dotychczasowe organy Prokuratory przy sądach powszechnych ulegają zniesieniu. Do czasu jednak powołania organów Generalnego Prokuratora Rzeczypospolitej w województwach i powiatach dotychczasowe organy Prokuratury sprawują nadal swe funkcje na podstawie obowiązujących dotąd przepisów.

Ustawa weszła w życie z dniem 1 września 1950 roku.

Zmiana ustroju sądów powszechnych.

poz. 347. Ustawa z dnia 20 lipca 1950 r. o zmianie prawa o ustroju sądów powszechnych.

Ustawa powyższa wprowadza szereg zasadniczych zmian w ustroju sądów powszechnych (patrz Monitor Spółdzielczy Nr 13 z 1949 r., str. 12).

Najważniejszymi z tych zmian są następujące:

1. Zamiast istniejących dotychczas powszechnych sądów grodzkich, okręgowych, apelacyjnych i Sądu Najwyższego, wymiar sprawiedliwości w Rzeczypospolitej Polskiej w sprawach cywilnych i karnych sprawować będą sądy powiatowe, sądy wojewódzkie i Sąd Najwyższy.

2. Zadania, jakie ma urzeczywistniać wymiar sprawiedliwości w Rzeczypospolitej Polskiej, zostały ściśle określone i mają polegać na ochronie: a) ustroju demokracji ludowej i jej rozwoju w kierunku socjalizmu, b) mienia społecznego oraz praw i interesów instytucji państwowych, **spółdzielni**, przedsiębiorstw państwowych i **spółdzielczych** jak również organizacji społecznych, oraz c) zagwarantowanych przez ludowy porządek prawny osobistych i majątkowych praw i interesów obywateli.

Ustawa podkreśla również, że sądy Rzeczypospolitej Polskiej powinny przez całą swą działalność wychowywać obywateli w duchu wierności dla Polski Ludowej i przestrzegania zasad praworządności ludowej, dyscypliny pracy i troski o mienie społeczne.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 października 1950 r. z tym jednak, że rozporządzenia, wydane na podstawie

prawa o ustroju sądów powszechnych w jego dotychczasowym brzmieniu, zachowują moc do czasu zastąpienia ich nowymi rozporządzeniami, opartymi na przepisach, wynikających z postanowień omawianej ustawy.

Zmiany, wprowadzone do prawa o ustroju sądów powszechnych omawianą ustawą, są tak liczne i ważne, że ustawa upoważnienia Ministra Sprawiedliwości do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw R.P. jednolitego tekstu tego prawa.

Zmiany w kodeksie postępowania karnego.

poz. 348 Ustawa z dnia 20 lipca 1950 r. o zmianie przepisów postępowania karnego.

Zmiany, jakie wprowadza powyższa ustawa w kodeksie postępowania karnego, są konsekwencją nowego ustroju i organizacji sądów powszechnych oraz zasadniczej reorganizacji urzędu prokuratorskiego.

Najważniejsze z tych zmian są następujące:

1. Władze organizacji i przedsiębiorstw spółdzielczych będą zawiadamiane o wszczęciu, jak również o ukończeniu postępowania przeciwko osobom, zatrudnionym w tych organizacjach lub przedsiębiorstwach.

2. Sądy powiatowe orzekać będą we wszystkich sprawach w pierwszej instancji, jeżeli nie są one przepisem szczególnym przekazane innemu sądowi.

3. Sądy wojewódzkie rozpoznawać będą w pierwszej instancji między innymi sprawy o przestępstwa na szkodę spółdzielni. Jednak sąd wojewódzki może na wniosek prokuratora przekazać do rozpoznania sądowi powiatowemu sprawę o podobne przestępstwo, jeżeli uzna to za wskazane ze względu na okoliczności sprawy. Sąd wojewódzki rozpatruje również środki odwoławcze od orzeczeń sądów powiatowych.

4. Sąd Najwyższy rozpoznaje środki odwoławcze od orzeczeń sądów wojewódzkich, wydanych w pierwszej instancji, oraz orzeka w innych wypadkach, przewidzianych w ustawie.

5. Sąd lub prokurator, w razie nieusprawiedliwionego niestawiennictwa świadka, nakłada na takiego świadka grzywnę do 25.000 złotych, którą w razie niemożności ściągnięcia zamienia się na areszt do 2 tygodni, a nadto, w razie odroczenia rozprawy z powodu takiego niestawiennictwa, sąd może nałożyć na świadka obowiązek zwrotu kosztów, wywołanych przez odroczenie rozprawy.

6. W sprawach, o których mowa w punkcie 3-cim, w zasadzie stosuje się tymczasowe aresztowanie.

7. Areszt tymczasowy może być przedłużony zarządzeniem prokuratora wojewódzkiego do sześciu miesięcy, a jeżeli ze względu na szczególne okoliczności sprawy śledztwa nie można było zakończyć w tym terminie, — Generalny Prokurator może udzielić zezwolenia na dalsze przedłużenie aresztu na czas określony.

8. Jeżeli w mieszkaniu adresata nikt nie znajduje się, kto by pismo sądowe chciał przyjąć, zostawia się je bądź w prezydium gminnej rady narodowej, bądź w urzędzie pocztowym. W razie doręczenia pisma sąsiadowi lub dozorcy domu albo pozostawienia go w prezydium gminnej rady narodowej lub urzędzie pocztowym, przybija się na drzwiach adresata zawiadomienie, komu pismo doręczono.

Do czasu wejścia w życie rozporządzeń Ministra Sprawiedliwości wprowadzających zmiany w ustroju sądów powszechnych i organizujących sądy na podstawie nowych przepisów, — sądy istniejące w chwili wejścia w życie omawianej ustawy, będą rozpoznawały sprawy karne według dotychczasowych przepisów.

Minister Sprawiedliwości został upoważniony do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolitego tekstu kodeksu postępowania karnego.

Omawiana ustawa wchodzi w życie z dniem 1 października 1950 r.

Zmiany w kodeksie postępowania cywilnego

poz. 349. Ustawa z dnia 20 lipca 1950 r. o zmianie przepisów postępowania w sprawach cywilnych.

Spośród licznych i ważnych zmian, jakie powyższa ustawa wprowadza w Kodeksie postępowania cywilnego, **najważniejszymi dla spółdzielni są zmiany następujące:**

1. Sprawy cywilne (w dotychczasowym brzmieniu: „spory o prawo prywatne“) rozpoznają w pierwszej instancji: sądy powiatowe i sądy wojewódzkie. Do właściwości sądów powiatowych należą wszystkie sprawy z wyjątkiem spraw, zastrzeżonych dla sądów wojewódzkich. Właściwości sądów wojewódzkich zostały zastrzeżone między innymi: sprawy, dotyczące ochrony prawa autorskiego, patentów, wzorów i znaków towarowych, oraz sprawy majątkowe, w których wartość przedmiotu sporu przewyższa 250.000 zł, a jedną ze stron jest Skarb Państwa lub inny podmiot, podlegający państwowemu arbitrażowi gospodarczemu, a więc również gdy przedmiot sporu, przewyższający 250.000 zł stanowi własność lub jest w użytkowaniu przedsiębiorstwa lub organizacji spółdzielczej.

2. Prokurator może wytaczać wszelkie powództwa oraz brać udział w każdym stanie sprawy, toczącej się z czyjegokolwiek powództwa, jeżeli według jego oceny wymaga tego interes Państwa Ludowego, przy czym strony nie mogą żądać zwrotu kosztów procesu spowodowanych wystąpieniem prokuratora.

3. Przeznaczone dla strony pisma sądowe, w razie niewskazania pełnomocnika dla doręczeń, pozostawia się w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia. O obowiązku wyznaczenia pełnomocnika takiego strona winna być pouczona przez sąd przy pierwszym doręczeniu.

4. Jeżeli przedmiotem powództwa są prawa niemajątkowe, roszczenia alimentacyjne, roszczenia ze stosunku pracy lub roszczenia o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym, skuteczność cofnięcia pozwu, zrzeczenia się lub ograniczenia roszczenia **zależna jest od zgody sądu.** Sąd udzieli takiej zgody w przypadku, gdy cofnięcie pozwu lub zrzeczenie się albo ograniczenie roszczenia nie są sprzeczne z interesem Państwa Ludowego ani z interesem osób uprawnionych.

5. Przy wyrokach, zasądzających alimenty lub należność za pracę, sąd nadaje takim wyrokom rygor natychmiastowej wykonalności.

6. Od orzeczeń pierwszej instancji, kończących postępowanie, o ile przepis szczególny nie stanowi inaczej, służy rewizja (od orzeczeń sądów powiatowych — do sądu wojewódzkiego, a od orzeczeń sądów wojewódzkich — do Sądu Najwyższego), jaką należy wnieść do sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie, w terminie dwutygodniowym od doręczenia stronie skarżącej orzeczenia z uzasadnieniem.

Ponadto od każdego prawomocnego orzeczenia, kończącego postępowanie, może Minister Sprawiedliwości, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego i Generalny Prokurator Rzeczypospolitej złożyć nadzwyczajną rewizję do Sądu Najwyższego, jeżeli orzeczenie narusza interes Państwa Ludowego albo powzięte zostało z pogwałceniem istotnych przepisów prawa.

7. Niezależnie od orzekania w sprawach cywilnych sądy powiatowe są właściwe do przeprowadzania pojednania stron.

8. Właściwym do prowadzenia księgi wieczystej jest sąd powiatowy, w którego okręgu nieruchomość jest położona.

9. Od orzeczeń sądu pracy służą środki odwoławcze w przypadkach przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego, przy czym sądem rewizyjnym w sprawach, rozpoznawanych przez sąd pracy, jest sąd wojewódzki.

10. Do dnia wejścia w życie rozporządzeń, wprowadzających zmiany w ustroju sądów powszechnych, w sprawach, toczących się w pierwszej instancji a jeszcze nie zakończonych, stosuje się dotychczasowe przepisy.

11. Sąd pierwszej instancji uzasadnia na piśmie wszystkie wyroki. Działanie przepisu tego zostało jednak zawieszone do dnia 31 grudnia 1951 r. Do czasu tego zachował moc obowiązujący obecnie przepis, w myśl którego uzasadnienie wyroku na piśmie jest sporządzane w ciągu dwóch tygodni od zgłoszonego przez stronę żądania, przy czym strona może zgłosić podobne żądanie w ciągu tygodnia od ogłoszenia sentencji wyroku.

Minister Sprawiedliwości został upoważniony do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw R.P. jednolitego tekstu kodeksu postępowania cywilnego.

Omawiana ustawa wchodzi w życie z dniem 1 października 1950 r.

Zmiany w dekrecie o Komisji Specjalnej.

poz. 350. Ustawa z dnia 20 lipca 1950 r. o zmianie dekretu z dnia 16 listopada 1945 r. o utworzeniu i zakresie działania Komisji Specjalnej do Walki z Nadużyciami i Szkodnictwem Gospodarczym.

Najważniejszymi dla spółdzielczości zmianami, jakie wprowadza powyższa ustawa, są zmiany następujące:

1. Komisja Specjalna do Walki z Nadużyciami i Szkodnictwem Gospodarczym została powołana do rozpoznawania spraw o przestępstwa, godzące w interesy życia gospodarczego lub społecznego Państwa, a zwłaszcza o przywłaszczenie mienia społecznego, korupcję, łapownictwo, spekulację i powodowanie paniki w celu szkodzenia interesom mas pracujących.

2. Delegatury Komisji Specjalnej działają przy prezydiach wojewódzkich rad narodowych oraz przy prezydiach rad narodowych m. st. Warszawy i m. Łodzi.

3. Komisja Specjalna i jej delegatury orzekają na wniosek prokuratora.

4. Komisja Specjalna i jej delegatury mogą orzec: a) umieszczenie sprawcy w obozie pracy na okres nie przekraczający lat dwóch i wymierzyć grzywnę do 5.000.000 zł lub jedną z tych kar; b) przepadek towarów, których przestępstwo dotyczy, urządzeń przedsiębiorstwa stanowiących własność sprawcy, przedmiotów pochodzących bezpośrednio lub pośrednio z przestępstwa, a stanowiących własność sprawcy, lub narzędzi, które służyły lub były przeznaczone do popełnienia przestępstwa; c) zamknięcie przedsiębiorstwa, pozbawienie uprawnień handlowych i przemysłowych oraz prawa do zajmowania lokalu użytkowego; d) zakaz pobytu sprawcy w województwie jego dotychczasowego miejsca zamieszkania na okres do lat pięciu.

W razie nieściągalności kary grzywny Komisja Specjalna lub jej delegatura może według swego uznania zamienić ją na obóz pracy na okres nie przekraczający lat dwóch, niezależnie od orzeczonego już skierowania sprawcy do obozu pracy.

W razie naruszenia zakazu pobytu w województwie dotychczasowego miejsca zamieszkana Komisja Specjalna lub jej delegatura może skierować sprawcę do obozu pracy na okres do lat dwóch.

5. Orzeczenia Komisji Specjalnej i jej delegatur są wykonywane na zarządzenie prokuratora. Orzeczenia te są ostateczne i nie służy od nich żaden środek prawny. Jedynie Komisja Specjalna może w trybie nadzoru zmienić orzeczenie, wydane przez jej delegaturę. Ponadto na wniosek Generalnego Prokuratora Rzeczypospolitej Komisja Specjalna w rozszerzonym składzie, wyznaczonym przez jej Przewodniczącego, może w trybie nadzoru zmienić orzeczenie Komisji Specjalnej, wydane w normalnym trybie, to jest w składzie trzech członków.

Prezes Rady Ministrów został upoważniony do ogłoszenia jednolitego tekstu dekretu z dnia 16 listopada 1945 r. o Komisji Specjalnej.

Omawiana ustawa wchodzi w życie z dniem 1 października 1950 r.

OKÓLNIKI I ZARZĄDZENIA PAŃSTWOWYCH WŁADZ CENTRALNYCH.

Zwolnienie niektórych osób od obowiązku odstępowania przy przemiale gospodarczym zboża na rzecz Państwa.

W Monitorze Polskim z dnia 27 lipca 1950 r. Nr A-84 pod poz. 1006 zostało ogłoszone zarządzenie Ministra Handlu Wewnętrznego z dnia 7 lipca 1950 r. w sprawie wymienionej w nagłówku. Między innymi od obowiązku tego zostały zwolnione Państwowe Gospodarstwa Rolne oraz **inne uspołecznione majątki rolne.**

Zabezpieczenie socjalistycznej dyscypliny pracy.

W Monitorze Polskim z dnia 3 sierpnia 1950 r. Nr A-86 pod poz. 1060 została ogłoszona uchwała Rady Ministrów z dnia 26 lipca 1950 r., zmieniająca uchwałę Rady Ministrów z dnia 5 maja 1950 r. w przedmiocie określenia przypadków usprawiedliwiających nieobecność w pracy oraz warunków i trybu usprawiedliwienia nieobecności (patrz Monitor Spółdzielczy Nr 8 z dn. 25 maja 1950 r., str. 1-3 oraz Nr 10 z 30 czerwca 1950 r., str. 1).

Powyższa uchwała w pełnym brzmieniu została ogłoszona w Monitorze Spółdzielczym z dnia 31 sierpnia 1950 r., Nr 13, str. 2).

Mieszkania służbowe i pracownicze.

W tym samym numerze Monitora Polskiego pod poz. 1065 został ogłoszony okólnik Nr 21 Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 sierpnia 1950 r. w sprawie zasad żądania opróżnienia niektórych mieszkań służbowych lub mieszkań pracowniczych.

Okólnik powyższy nawiązuje do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 czerwca 1950 r. w sprawie mieszkań służbowych i mieszkań pracowniczych (patrz Monitor Spółdzielczy Nr 13/50, str. 12), które ustala zasadę, że pracownik, wypowiadający pracę z własnej woli bez winy pracodawcy, traci prawo do zajmowania mieszkania służbowego lub pracowniczego, bez prawa do mieszkania zastępczego, chyba, że zajmował mieszkanie pracownicze i przeszedł do innej pracy za zgodą dotychczasowego pracodawcy.

Omawiany okólnik wyjaśnia, że wobec tego, iż przepisy przejściowe rozciągają powyższą zasadę na okres wsteczny, pracodawcy odcinka uspołecznionego mogą występować o eksmisję bez mieszkania zastępczego przeciwko tym byłym swoim pracownikom, którzy przed dniem 6 lipca 1950 r. (t.j. przed dniem ogłoszenia cytowanego rozporządzenia) wystąpili z pracy na własne życzenie. Celem tego przepisu, wyjaśnia dalej okólnik, było umożliwienie usunięcia z mieszkań służbowych lub pracowniczych tych osób, które bądź działały w złej wierze, to znaczy angażowały się do pracy po to tylko, by uzyskać mieszkanie (nieraz nawet pod warunkiem uzyskania mieszkania) i możliwie szybko przenieść się gdzieindziej, bądź skompromitowały się w pracy i w związku z tym szukały innego zatrudnienia, bądź wreszcie przeszły do inicjatywy prywatnej.

Natomiast, wyjaśnia okólnik, w stosunku do pracowników, którzy przeszli do innej pracy w sektorze uspołecznionym, kierując się poleceniem organizacji partyjnej, lepszym przygotowaniem zawodowym itp., a nawet większymi możliwościami awansu, a w okresie pracy w instytucji, od której uzyskali mieszkanie, cieszyli się pozytywną opinią, żądanie opróżnienia mieszkania bez mieszkania zastępczego nie znajduje uzasadnienia. Doprowadziłoby to bowiem do stawiania masowych wniosków eksmisyjnych, sporządzanych na podstawie mechanicznie przeprowadzonej ewidencji w stosunku do wszystkich pracowników, którzy poczynając od 1945 r. przenieśli się na inne stanowisko i niejednokrotnie okazują się pozytywni lub nawet cenni na nowych odcinkach pracy.

W związku z tym okólnik zaleca, aby w przytoczonych powyżej przypadkach wnioski o opróżnienie mieszkań bez mieszkania zastępczego były stawiane po przeprowadzeniu dokładnego postępowania wyjaśniającego, tylko przeciw osobom, jakie uzyskały mieszkania służbowe lub pracownicze w złej wierze, bądź skompromitowały się w pracy, bądź też przeszły do inicjatywy prywatnej.

Równocześnie Prezes Rady Ministrów poleca Państwowej Komisji Lokalowej dopilnowanie, aby wyłożone w okólniku zasady były strzeżone jednolicie w orzecznictwie Wojewódzkich Komisji Lokalowych na terenie całego kraju.

Zakłady Graficzne i Wydawnicze „Dom Słowa Polskiego".

W tym samym numerze Monitora Polskiego pod poz. 1092 zostało ogłoszone zarządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 31 lipca 1950 r. w sprawie utworzenia przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą: Zakłady Graficzne i Wydawnicze „Dom Słowa Polskiego". Siedzibą przedsiębiorstwa jest m. st. Warszawa, a przedmiotem jego działalności — drukowanie dzienników, czasopism i książek oraz oprawa książek i wykonywanie wszelkich innych prac, wchodzących w zakres drukarstwa.

Szczegółowe zasady organizacji i zakres działania przedsiębiorstwa ustali statut, jaki mu nada Prezes Rady Ministrów w porozumieniu z Przewodniczącym P.K.P.G. i Ministrem Finansów, a jaki będzie ogłoszony w Monitorze Polskim.

Program prac statystycznych na rok 1950.

W tym samym numerze Monitora Polskiego pod poz. 1093 zostało umieszczone zarządzenie Przewodniczącego P.K.P.G. z dnia 27 lipca 1950 r., zmieniające zarządzenie w sprawie sprawozdawczości statystycznej inwestycyjnej (patrz Monitor Spółdzielczy Nr 7 z 1950 r. str. 15).

Udzielanie zamówień spółdzielniom przemysłu ludowego i artystycznego.

W tym samym numerze Monitora Polskiego pod poz. 1094 zostało ogłoszone zarządzenie Przewodniczącego P.K.P.G. z dnia 28 lipca 1950 r. w sprawie udzielania zamówień spółdzielniom przemysłu ludowego i artystycznego.

W myśl powyższego zarządzenia spółdzielnie, zrzeszone w Centrali Przemysłu Ludowego i Artystycznego Centrali Spółdzielczo-Państwowej, pod względem udzielania im zamówień na rzecz Skarbu Państwa w zakresie ich statutowego przedmiotu działania należy traktować na równi z przedsiębiorstwami państwowymi.

Zarządzenie weszło w życie z dniem 7 sierpnia 1950 r.

Udzielanie zamówień na rzecz Skarbu Państwa.

W tym samym numerze Monitora Polskiego pod poz. 1110 zostało ogłoszone zarządzenie Ministra Leśnictwa z dnia 31 lipca 1950 r. w sprawie zamówień, udzielanych przez przedsiębiorstwa państwowe, podległe Ministerstwu Leśnictwa.

Z rozporządzenia tego wynika, że przedsiębiorstwa państwowe: a) Centralny Zarząd Lasów Państwowych, b) Rejony Lasów Państwowych, c) Centralny Zarząd Przemysłu Leśnego, d) „Paged" Państwowa Centrala Drzewna oraz e) „Las" Państwowa Centrala Leśnych Produktów Niedrzewnych — są upoważnione do udzielania zamówień osobom nie wymienionym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 19 lutego 1949 r. (patrz Monitor Spółdzielczy Nr 7 z 1949 r., str. 16) w sprawie dostaw, robót i usług na rzecz Skarbu Państwa — do wysokości 500.000 zł, przy czym mogą one w podobnych przypadkach całkowicie lub częściowo zwalniać te osoby od obowiązku zabezpieczenia przy zawarciu umowy oraz wypłacać im zaliczki do wysokości 15% wartości umowy.

Upoważnienie powyższe zostało udzielone na czas do dnia 31 grudnia 1950 r. i nie dotyczy robót budowlanych i projektodawstwa inwestycyjnego. Posiada ono moc obowiązującą od dnia 1 stycznia 1950 r.

Polskie Zakłady Zbożowe — rozszerzenie przedmiotu działalności,

W Monitorze Polskim z dnia 10 sierpnia 1950 r. Nr A-88 pod poz. 1109 zostało ogłoszone zarządzenie Ministra Handlu Wewnętrznego z dnia 24 lipca 1950 r. w sprawie zmiany zarządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 grudnia 1948 r. o utworzeniu państwowo-spółdzielczego przedsiębiorstwa pod nazwą „Polskie Zakłady Zbożowe". (patrz Monitor Spółdzielczy Nr 2 z r. 1949, poz. 15, str. 6).

Zarządzenie powyższe rozszerza przedmiot działalności Polskich Zakładów Zbożowych w ten sposób, iż obecnie przedmiotem tym jest: a) handel zbożem i przetworami zbożowymi; b) magazynowanie zbóż i państwowej rezerwy zbożowej; c) przetwórstwo zbóż, d) zaopatrzenie rynku krajowego w zboża i przetwory zbożowe, e) eksport i import zboża, przetworów zbożowych i ziemniaków, f) obrót nasionami konsumcyjnymi grochu, fasoli, bobu, soczewicy, itp.

Zarządzenie weszło w życie z dniem 10 sierpnia 1950 r.

Rejestracja maszyn i przymusowy wykup nieczynnych maszyn przemysłowych.

W tym samym numerze Monitora Polskiego pod poz. 1110 zostało ogłoszone zarządzenie Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości z dnia 3 sierpnia 1950 r. w sprawie organizacji i sposobu rejestracji maszyn przemysłowych i urządzeń technicznych oraz kontroli wykonania obowiązku rejestracji.

Zarządzenie powyższe opiera się na przepisach ustawy z dn. 20 lipca 1950 r. o rejestracji maszyn i przymusowym wykupie nieczynnych maszyn przemysłowych, omówionej w niniejszym przeglądzie na właściwym miejscu.

Zarządzenie zawiera szczegółowe przepisy, dotyczące sposobu wykonania obowiązku rejestracji, i kontrolę nad wykonaniem tego obowiązku zleca władzy rejestracyjnej,

Do zarządzenia został dołączony wzór deklaracji do rejestracji maszyn przemysłowych i urządzeń technicznych wraz z objaśnieniami dla wypełniających deklarację.

Nazwy województw.

W Monitorze Polskim z dnia 16 sierpnia 1950 r. Nr A-89 pod poz. 1111 został ogłoszony okólnik Nr 22 Prezesa Rady Ministrów w sprawie nazw województw.

W związku ze zmianami w podziale administracyjnym Państwa, zarządzonymi ustawą z dnia 28 czerwca 1950 r. (patrz Monitor Spółdzielczy Nr 13, str. 9), okólnik ten wprowadza nową kolejność nazw województw, a mianowicie: 1. m. st. Warszawa, 2. woj. warszawskie, 3. woj. bydgoskie, 4. woj. poznańskie, 5. m. Łódź, 6. woj. łódzkie, 7. woj. kieleckie, 8 woj. lubelskie, 9. woj. białostockie, 10. woj. olsztyńskie, 11. woj. gdańskie, 12. woj. koszalińskie, 13. woj. szczecińskie, 14. woj. zielonogórskie, 15. woj. wrocławskie, 16. woj. opolskie, 17. woj. katowickie, 18. woj. krakowskie i 19 woj. rzeszowskie.

Skup ziemiopłodów ze zbiorów w 1950 r.

W tym samym numerze Monitora Polskiego pod poz. 1115 została ogłoszona uchwała Prezydium Rządu z dnia 26 lipca 1950 r. w sprawie organizacji skupu ziemiopłodów ze zbiorów w roku 1950.

W akcji tej poważna rola przypada Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska", powiatowym i gminnym spółdzielniom „Samopomoc Chłopska„ oraz spółdzielniom produkcyjnym.

Związek Spółdzielni Spożywców został zobowiązany do oddania w razie potrzeby swego taboru samochodowego do dyspozycji władz, które kierować będą transportem zakupionych ziemiopłodów (odpowiednie komórki Rad Narodowych)

Oszczędność w zużywaniu papieru.

W tym samym numerze Monitora Polskiego pod poz. 1116 została ogłoszona uchwała Prezydium Rządu z dn. 29 lipca 1950 r. w sprawie oszczędności w zużywaniu papieru.

Rozporządzenie przewiduje między innymi środkami, zmierzającymi do zaoszczędzenia papieru, opracowanie i wprowadzenie w życie przez Ministerstwo Handlu Wewnętrznego standartowych opakowań hadlowych i ustalenia norm zużywania papieru pakowego.

Uporządkowanie gospodarki materiałami budowlanymi.

W Biuletynie Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 5 lipca 1950 r. Nr 14 pod poz. 165 zostało ogłoszone zarządzenie Przewodniczącego P.K.P.G z dnia 21 czerwca 1950 r. L/cz. DWO-07-28 w sprawie powołania Komisji do spraw uporządkowania gospodarki materiałami budowlanymi. Celem tej komisji jest opracowanie wniosków, dotyczących uporządkowania produkcji materiałów budowlanych i zlikwidowania nieracjonalnych przewozów. Komisja ta została powołana przy P.K.P.G. W skład Komisji między innymi wchodzi przedstawiciel Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości oraz przedstawiciel Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska".

Termin zakończenia prac komisji został ustalony na dzień 15 września 1950 r.

Wzór umowy generalnej o dostawę towarów.

W tym samym numerze Biuletyn P.K.P.G. pod poz. 167 zostało ogłoszone zarządzenie Przewodniczącego P.K.P.G. z dnia 26 czerwca 1950 r. L/cz. OP12-20-63 w sprawie wzoru umowy generalnej o dostawę towarów.

Zarządzenie powyższe opiera się na przepisach ustawy z dnia 19 kwietnia 1950 r. o umowach planowych w gospodarce socjalistycznej (patrz Monitor Spółdzielczy Nr 9/50, str. 15).

Do zarządzenia został dołączony wzór umowy.

Przejście zakresu działania biur regionalnych Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego na wojewódzkie (miejskie) komisje planowania gospodarczego

W tym samym numerze Biuletynu P.K.P.G. pod poz. 172 zostało ogłoszone pismo okólne P.K.P.G Departament Planów Regionalnych i Lokalizacji z dnia 1 lipca 1950 r. L/cz. REID-02-11. Z pisma tego wynika, że biura regionalne P.K.P.G zostały zniesione, a ich dotychczasowy zakres działania przeszedł na wojewódzkie komisje planowania gospodarczego, działające w ramach Prezydiów Wojewódzkich Rad Narodowych (Prezydium Rady Narodowej m. st. Warszawy lub Łodzi).

Bankowa kontrola inwestycji.

W Biuletynie Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 15 lipca 1950 r. Nr 15 pod poz. 180 została ogłoszona instrukcja Przewodniczącego P.K.P.G i Ministra Finansów z dnia 11 lipca 1950 r. (Znak: INI- 1515-50) w sprawie zakresu i trybu bankowej kontroli technicznej inwestycji.

Ogólne zasady planowania, wykonywania i finansowania remontów.

W Biuletynie P.K.P.G z dnia 31 lipca 1950 r. Nr 16 pod poz. 188 zostało ogłoszone zarządzenie Przewodniczącego P.K.P.G. z dnia 21 lipca 1950 r. L/cz. TE90-7-38, mocą którego zatwierdzono instrukcję Nr 30 o ogólnych zasadach planowania, wykonywania i finansowania remontów obiektów majątku trwałego jednostek gospodarki narodowej.

Instrukcja ta między innymi obowiązuje **przedsiębiorstwa państwowo-spółdzielcze i centrale spółdzielczo-państwowe.** Dla innych jednostek gospodarki uspołecznionej przepisy powyższej instrukcji stanowić winny wytyczne w zakresie finansowania remontów.

Instrukcja ta nie obowiązuje jednak **rolniczych spółdzielni produkcyjnych.**

Omawiane zarządzenie weszło w życie z dniem 21 lipca 1950 r.

Pobór podatku obrotowego w 1950 r. od przedsiębiorstw państwowo-spółdzielczych

W tym samym numerze Biuletynu P.K.P.G pod poz. 192 zostało ogłoszone pismo okólne Departamentu Organizacyjno-Prawnego P.K.P.G. z dnia 29 lipca 1950 roku L/cz. OP70-04-72, podające do wiadomości i stosowania zarządzenie Ministra Finansów z dnia 5 lipca 1950 r. w sprawie poboru w roku 1950 podatku obrotowego od przedsiębiorstw państwowych i **państwowo-spółdzielczych,** objętych zasadami systemu finansowego.

Przeciwpożarowe przepisy porządkowe.

W Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej Nr 10 z dnia 12 lipca 1950 r. pod poz. 80 zostało ogłoszone pismo okólne Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 23 maja 1950 r. Nr I Pm. 170-1 w sprawie przeciwpożarowych przepisów porządkowych.

Ogłoszone przepisy mają na celu zabezpieczenie od pożarów gospodarstw przyzakładowych.

Znaczenie rozgraniczenia przemysłu fabrycznego i rzemieślniczego przy obliczaniu podatku dochodowego.

W Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Finansów z dnia 2 sierpnia 1950 r. Nr 18 pod poz. 116 zostało ogłoszone pismo okólne z dn. 17 lipca 1950 r. w sprawie wyjaśnienia wątpliwości przy stosowaniu przepisów dekretu z dn. 23 października 1948 r. o podatku dochodowym Nr PM.13255/3/50 (patrz Monitor Spółdzielczy Nr 2/49, str. 9-12).

Nadzwyczajny podatek od wzbogacenia wojennego.

W tym samym numerze Dziennika Urzędowego Ministerstwa Finansów pod poz. 117 został ogłoszony okólnik tego Ministerstwa z dnia 18 lipca 1950 r. Nr PM.7562/4/50 w sprawie wykładni (III) przepisów dekretu z dnia 13 kwietnia 1945 r. o nadzwyczajnym podatku od wzbogacenia wojennego (Dz. U. R. P. Nr 13/45, poz. 72), zmienionego dekretem z dnia 27 lipca 1949 r. (Dz. U. R. P. Nr 45/49, poz. 333 — patrz Monitor Spółdzielczy Nr 15 — 16 z 1949 r., str. 15).

Umorzenie podatku od nabycia praw majątkowych od nabycia środków transportu zmechanizowanego przez Powiatowe Związki Gminnych Spółdzielni „Samopomoc Chłopska".

W Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Finansów Nr 19 z dn. 14 sierpnia 1950 r. pod poz. 119 został ogłoszony okólnik tego Ministerstwa z dn. 1 sierpnia 1950 r. Nr PM 11625/4/50 w sprawie wymienionej w nagłówku.

Umorzenie podatku nastąpiło dlatego, że zmechanizowane środki transportowe zostały przydzielone Pow. Związkom Gmin. Spółdz. „Samopomoc Chłopska" w celu należytego wykorzystania tych środków.

Tryb postępowania przy pobieraniu podatku gruntowego w ziemiopłodach oraz żyta z tytułu należności Państwowego Funduszu Ziemi na rok 1950.

W Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Finansów Nr 20 z dn. 18 sierpnia 1950 r. pod poz. 124 zostało ogłoszone zarządzenie Ministrów: Finansów oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 8 sierpnia 1950 r. w sprawie wymienionej w nagłówku.

Do zarządzenia tego została dołączona szczegółowa instrukcja dla punktów zsypu, określająca postępowanie przy przyjmowaniu ziemiopłodów na podatek gruntowy i żyta na poczet należności Państwowego Funduszu Ziemi.

Instrukcja ta wyznacza poważną rolę w postępowaniu przy przyjmowaniu ziemiopłodów **Gminnym Spółdzielniom „Samopomoc Chłopska", Powiatowym Związkom tych spółdzielni oraz Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska".**

Akcja siewna.

W Monitorze Polskim z dnia 21 sierpnia 1950 r. Nr A-91 pod poz. 1132 została ogłoszona uchwała Prezydium Rządu z dnia 26 lipca 1950 r. o akcji siewnej jesień 1950 r. i wiosna 1951 r. W dziedzinie zadań produkcyjnych, likwidacji odłogów i kontraktacji uchwała wyznacza poważną rolę Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska", Spółdzielczym Ośrodkom Maszynowym, spółdzielniom produkcyjnym oraz gminnym Spółdzielniom „Samopomoc Chłopska".

Uchwała zleca przeprowadzenie w jesieni 1950 r. kontraktowania wikliny Centrali Przemysłu Artystycznego i Ludowego i przyjmuje do zatwierdzającej wiadomości plan rozdziału nawozów sztucznych oraz wapna nawozowego przez C.R.S. „Samopomoc Chłopska".

Obowiązek zawierania umów generalnych i bezpośrednich.

W tym samym numerze Monitora Polskiego pod poz. 1133 zostało ogłoszone zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 7 sierpnia 1950 r. w sprawie ustalenia listy jednostek gospodarczych, obowiązanych do zawierania umów generalnych i bezpośrednich, zwolnienia od obowiązku zawierania tych umów oraz ustalenia terminu zawierania umów planowych na rok 1950.

Zarządzenie powyższe opiera się na przepisach ustawy z dn. 19 kwietnia 1950 r. o umowach planowych w gospodarce socjalistycznej (patrz Monitor Spółdzielczy Nr 9 z 1950 r., str. 15).

Do zarządzenia zostały załączone trzy listy:

1) **Lista jednostek gospodarczych obowiązanych do zawierania umów generalnych na rok 1950,** na której między innymi figuruje:

a) Zw. Spółdz. Spożywców i Centrala Rolnicza Spółdzielni „Samopomoc Chłopska" jako odbiorcy sody do prania z dostaw C.H.P. Chemicznego;

b) C.R.S. „Samopomoc Chłopska" jako Odbiorca lepiku z dostaw C.H.P. Chemicznego;

c) Związek Spółdz. Spożywców i C.R.S. „Samopomc Chłopska" jako odbiorcy wiader z dostaw C.H.P. Metalowego;

d) C.R.S. „Somopomoc Chłopska" jako odbiorca maszyn rolniczych z dostaw C.Z.P. Maszynowego i C.H.P. Metalowego;

e) Związek Spółdz. Spożywców i Centrala Rolnicza Spółdzielni „Samopomoc Chłopska" jako odbiorcy sprzętu kuchennego z dostaw C.H.P. Metalowego;

f) Związek Spółdz. Spożywców i C.R.S. „Samopomoc Chłopska" jako odbiorca żarówek dla rynku konsumcyjnego z dostaw C.H.P. Eelektrotechnicznego;

g) Związek Spółdz. Spożywców jako odbiorca bawełnanych tkanin ubraniowych z dostaw Centrali Tekstylnej;

h) C.R.S. „Samopomoc Chłopska" jako odbiorca bawełnianych tkanin pościelowych z dostaw Centrali Tekstylnej;

i) Związek Sp. Spoż. i C.R.S. „Samopomoc Chłopska” jako odbiorcy wełnianych tkanin ubraniowch, watoliny i koców dla rynku konsumcyjnego z dostaw Centrali Tekstylnej;

j) Związek Sp. Spoż. i C.R.S. „Samopomoc Chłopska” jako odbiorcy tkanin ubraniowych ze sztucznego jedwabiu dla rynku konsumcyjnego z dostaw Centrali Tekstylnej;

k) Związek Sp. Spoż. i C.R.S. „Samopomoc Chłopska” jako odbiorcy brulionów, kalendarzy, papieru pakowego, kalki kreślarskiej dla rynku konsumcyjnego z dostaw C.H.P. Papierniczego;

l) Związek Sp. Spoż. i C.R.S. „Samopomoc Chłopska” jako odbiorcy obuwia cywilnego z dostaw C.H.P. Skórzanego;

ł) C.R.S. „Samopomoc Chłopska” jako odbiorca nafty oświetleniowej z dostaw Centrali Produktów Naftowych;

m) C.R.S. „Samopomoc Chłopska” i Związek Sp. Spoż. jako odbiorcy fajansu stołowego i porcelany stołowej z dostaw C.H.P. Ceramiki;

n) Zw. Sp. Spoż. i C.R.S. „Samopomoc Chłopska” jako odbiorcy ubiorów męskich, okryć damskich, ubiorów damskich, kombinezonów z dostaw Centrali Odzieżowej;

o) C.R.S. „Samopomoc Chłopska” jako odbiorcy żyta, pszenicy, mąki pszennej, kasz (jęczmiennej, gryczanej i jaglanej), otrąb pszennych z dostaw Polskich Zakładów Zbożowych;

p) Centrala Spółdzielni Mleczarsko-Jajczarskich — jako dostawca mleka, jaj, masła i serów dla Przem. Cukierniczego;

r) Centrala Spółdzielni Mleczarsko-Jajczarskich jako dostawca mleka, jaj, masła, serów i drobiu dla Związku Spółdzielni Spożywców;

s) C.R.S. „Samopomoc Chłopska” — jako dostawca trzody chlewnej, bydła, cieląt i owiec dla Centrali Mięsnej;

t) C.R.S. „Samopomoc Chłopska” — jako dostawca pszenicy, żyta, jęczmienia i owsa dla Polskich Zakładów Zbożowych;

u) Centrala Spółdzielni Mleczarsko-Jajczarskich — jako odbiorca mleka i drobiu z dostaw Centralnego Zarządu Państw. Gospodarstw Rolnych;

w) C.R.S. „Samopomoc Chłopska” — jako odbiorca cukierków z dostaw Zjedn. Przem. Cukierniczego;

y) C.R.S. „Samopomoc Chłopska” — jako odbiorca mieszanek kawowych i cykorii z dostaw Zjedn. Przem. Surogatów Kawowych i Namiastek Spożywczych;

z) C.R.S. „Samopomoc Chłopska” — jako odbiorca drożdży piekarnianych z dostaw Zjedn. Przem. Drożdżowego;

ż) Związek Sp. Spożywców, C.R.S. „Samopomoc Chłopska” i Centrala Spółdzielni Inwalidów — jako odbiorcy piwa z dostaw C.Z.P. Fermentacyjneego.

2) Lista jednostek gospodarczych obowiązanych do zawierania umów bezpośrednich na rok 1950, na której między innymi figurują:

a) C.R.S. „Samopomoc Chłopska” — jako odbiorca węgla i koksu dla rynku konsumcyjnego z dostaw Centrali Zbytu Węgla;

b) C.R.S. „Samopomoc Chłopska” — jako odbiorca margaryny, oleju rzepakowego rafin. i ceresu z dostaw Centr. Zbytu Przem. Tłuszczowego;

c) Związek Spółdz. Pracy — jako odbiorca stearyny z dostaw Centr. Zbytu Przem. Tłuszczowego;

d) C.R.S. „Samopomoc Chłopska” — jako odbiorca odpadków browarnianych z dostaw C.Z.P. Fermentacyjnego;

e) C.R.S „Samopomoc Chłopska” — jako odbiorca octu spirytusowego z dostaw Państw. Monopolu Spirytusowego;

f) C.R.S. „Samopomoc Chłopska” — jako odbiorca wódek czystej i gatunkowych, spirytusu butelkowego, denaturatu butelkowego i octu butelkowego z dostaw Państw. Monopolu Spirytusowego;

g) C.R.S. „Samopomoc Chłopska” — jako odbiorca cygar, papierosów i tytoniu z dostaw Polskiego Monopolu Tytoniowego.

3) Lista jednostek gospodarczych obowiązanych do zawierania umów generalnych na rok 1950 w zakresie umów o przewóz, na której żadne przedsiębiorstwo spółdzielcze nie figuruje.

Zarządzenie ustala ostateczny termin zawarcia umów generalnych na rok 1950 w zakresie dostaw na dzień 31 sierpnia 1950 r.

Jednostki gospodarcze, nie figurujące na załączonych do zarządzenia listach, jak również nie zobowiązane z mocy zawartych umów generalnych do zawarcia umów szczegółowych, są zwolnione od obowiązku zawierania umów planowych na rok 1950.

Zarządzenie weszło w życie z dniem 21 sierpnia 1950 r.

Wzory umów szczegółowych i bezpośrednich o dostawę towarów.

W Monitorze Polsim z dnia 23 sierpnia 1950 r. Nr A-92 pod poz. 1146 zostało ogłoszone zarządzenie Przewodniczącego P.K.P.G z dnia 7 sierpnia 1950 r. w sprawie wzoru umów szczegółowych i bezpośrednich o dostawę towarów.

Zarządzenie powyższe ustala cztery wzory umów planowych: 1) umowy szczegółowej na dostawę towarów przez wydanie ze składu lub zakładu produkcyjnego sprzedawcy; 2) umowy szczegółowej na dostawę towarów przez wysyłkę do miejsca przeznaczenia; 3) umowy szczegółowej na dostawę towarów na podstawie ogólnych warunków dostaw przez wydanie ze składu lub zakładu produkcyjnego sprzedawcy; i 4) umowy szczegółowej na dostawę towarów na podstawie ogólnych warunków dostaw przez wysyłkę do miejsca przeznaczenia.

Wzory te zostały również ogłoszone z licznymi uwagami, jako załącznik do omawianego zarządzenia.

Panadto zarządzenie ustala wzory umów bezpośrednich, wyjaśniając, że treść ich powinna odpowiadać treści analogicznej umowy szczegółowej z tym, że w umowie bezpośredniej nie należy powoływać się na uprzednie zawarcie umowy generalnej, a w odpowiednich postanowieniach wyrazy „jednostki zwierzchnie” zastępuje się wyrazami: „władze, którym strony bezpośrednio podlegają lub przez które są nadzorowane”.

Zmiany w ustalonych wzorach umów szczegółowych i bezpośrednich mogą być dokonywane jedynie za zgodą bądź jednostek zwierzchnich, bądź władz, którym strony bezpośrednio podlegają lub przez które są nadzorowane.

Ustalenie okresu przechowywania dokumentów nie stanowiących bezpośredniego dowodu do księgowania w niektórych przedsiębiorstwach handlu uspołecznionego.

W tym samym numerze Monitora Polskiego pod poz. 1147 zostało ogłoszone zarządzenie Ministra Finansów z dnia 12 sierpnia 1950 r. w sprawie wymienionej w nagłówku.

W myśl powyższego zarządzenia okres przechowywania odcinków paragonowych, stanowiących dowód wpływów kasowych ze sprzedaży detalicznej, dokonywanej przez przedsiębiorstwa państwowo-spółdzielcze i centrale spółdzielczo-państwowe został ustalony na 2 lata, przy czym termin ten liczy się od dnia następującego po zakończeniu roku operacyjnego.

Zarządzenie powyższe weszło w życie z dniem 23 sierpnia 1950 r. z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1950 r.

Obowiązek zwrotu opakowań szklanych.

W Monitorze Polskim z dnia 30 sierpnia 1950 r. Nr A-93 pod poz. 1162 zostało ogłoszone zarządzenie Ministra Handlu Wewnętrznego z dnia 18 lipca 1950 r. w sprawie zwrotu opakowań szklanych.

Zarządzenie nakłada na dyrekcje (zarządy) uspołecznionych przedsiębiorstw handlowych, a w szczególności na Związek Spółdzielni Spożywców i C.R.S. „Samopomoc Chłopska” obowiązek zorganizowania i prowadzenia skupu opakowań szklanych, wymienionych w załączonym do zarządzenia wykazie.

Zarządzenie zawiera szczegółowe wskazówki, w jaki sposób ma być zorganizowany skup opakowań szklanych.

Z załączonego do zarządzenia wykazu wynika, że skup dotyczyć ma opakowań dla Państwowego Monopolu Spirytusowego, dla przemysłu fermentacyjnego, dla przemysłu surogatów kawowych i namiastek spożywczych, dla Centrali Spółdzielni Mleczarsko-Jajczarskich, dla Centrali Ogrodniczej, dla przemysłu kosmetycznego oraz dla przemysłu papierniczego.

Zarządzenie weszło w życie z dniem 30 sierpnia 1950 r. z mocą obowiązującą od dnia 31 lipca tegoż roku.

OGŁOSZENIA REJESTROWE

Likwidacja Spółdzielni.

Zostały rozwiązane niżej wymienione spółdzielnie, których wierzyciele są wezwani do zgłoszenia przysługujących im roszczeń w terminie 6-ciu miesięcy od daty ogłoszenia. Niezgłoszenie tych roszczeń w wyżej podanym terminie skutkować będzie zaspokojenie tych roszczeń jedynie z nierozdzielonego jeszcze majątku spółdzielni.

Spółdzielnia Farmaceutyczna „Unia" Wytwórczo-Handlowa, Użytkowników i Pracowników z odp. udz. we Wrocławiu, ul. Szewska 19/21. Likwidator: ob. mgr. Feliks Woźny — Wrocław, ul. Wincentego 41. 150/1189

„Torf Kaszubski" Spółdzielnia z o. u. w Kościerzynie Nr R.S. 150. Likwidator Sądowy — Stanisław Laudencki — Toruń, ul. Mostowa Nr 7. 151/1190

Rybacka Spółdzielnia Pracy „Rybak Warmiński" w Tomaszkowie, pow. Olsztyn. Komisja Likwidacyjna: ob. Niepomnik Eugeniusz i ob. Cibora Juliusz. 152/1191

Powszechna Spółdzielnia Spożywców w Nowym Cieniu. z odp. udz. Likwidatorzy: Adam Paszkiewicz, Bolesław Nowakowski, Bolesław Marchelewski. 153/1192

Spółdzielnia Pracowników Krawieckich „Jutrzenka" z odp. udz. Sosnowiec, ul. Warszawska 20. 154/1193

Rybacka Spółdzielnia Pracy „Węgorz" z odp udz. w Dłużcu, pow. Mrągowo. Komisja Likwidacyjna: Poremba Józef, Bąk Stefan, Wasilewski Jan. 156/1195

Chrześcijańska Hurtownia Spółdzielcza, Spółdz. z ogran. odp. w Warszawie, ul. Szczawnicka 18. Likwidator: Stelmach Edward, Warszawa, Szczawnicka 18 m. 2. 157/1196

Spółdzielnia Fryzjerów z o. u. Poznań, ul. Woźna 10. Likwidatorzy. 158/1197

Sąd Okręgowy w Wadowicach wykreślił dnia 4.VIII. 1950 r. I.R.S./IV.59 z rejestru Spółdzielnię Wojskową „Strażnica" w Żywcu w likwidacji. 159/1198

Rybacka Spółdzielnia Pracy „Rybak Mazurski" w Sorkwitach, pow. Mrągowo. Komisja Likwidacyjna:Ob. Wyrzykowski Edmund, Waluk Stanisław, Rostek Karol, 149/1188

Księgarnia Techniczna N.O.T. w Warszawie, ul. Czackiego 3/5. Likwidator: St. Kijak, Warszawa, — Czackiego 3/5. 165/1203

„Ognisko" Spółdzielnia Księgarska z odp. udz. w Katowicach, ul. Starowiejska 11. Likwidator:Mieszczuk Stanisław. 165/1205

Spółdzielcza Fabryka Wyrobów Cukierniczych „Słodycz" z odp. udz. w Kaliszu, ul. Przechodnia 6. Siedziba Komisji Likwidacyjnej: Kalisz, ul. Przechodnia 6. 166/1206

Spółdzielnia Pracy Gastronomiczno-Hotelowej „Unia" w Jeleniej Górze, ul. 1 Maja 32. Adres Likwidatorów. Jelenia Góra 28/1. 167/1207

Centralna Składnica Harcerska Spółdzielnia z odp. udz. w Warszawie ul. Łazienkowska 18/20. Likwidatorzy. 168/1208

Spółdzielnia Pracy Pończoszniczo-Dziewiarska im. J. Marchlewskiego z odp. udz. Bydgoszcz, ul. Pomorska 8. Likwidator: Nikodem Nowak, — Bydgoszcz, ul. Kościuszki 12. 169/1209

Pomocn. Spółdzielnia Członk. Pow. Zw. Cechów w Chodzieży, ul. Raczkowskiego 10. Likwidatorzy. 170 1210

Spółdzielnia Pracy Budowlanej przy Zw. Zawod. Rob. i Prac. Przemysłu Budowlanego w Mławie, ul. Żwirki 33. Likwidatorzy. 171/1211

Upadłość.

Obwieszczenie. Na zasadzie art. 161 § 3 ust. upadł. podaję do wiadomości iż ustalona została lista wierzytelności firmy „Spółdzielnia Pracowników Dyrekcji Przemysłu Miejscowego z odp. udz. w Bydgoszczy" i złożona do wglądu w Sekretariacie Sądu Okręgowego w Bydgoszczy, pokój Nr 12.

Zgodnie z art. 162 ust. upadł. wzywam wszystkich zainteresowanych aby w ciągu dwuch tygodni od daty obwieszczenia zgłosili ewentualne sprzeciwy w trybie i terminie przepisanym.

Bydgoszcz, dnia 6 czerwca 1950 r. Sędzia Komisarz Dr. Alojzy Raszeja. 160/1199

Zbycie przedsiębiorstwa

Zarząd Zakładów Wydawnictw Spółdzielczych w Warszawie, Spółdzielnia z odp. udziałami, podaje niniejszym do wiadomości stosownie do przepisu art. 48 ustawy o spółdzielniach (DURP nr 25 poz. 232), że zgodnie z uchwałą Centralnego Związku Spółdzielczego z dnia 6. lutego 1950 r przedsiębiorstwo spółdzielni zostało zbyte na rzecz Centralnego Związku Spółdzielczego w trybie art. 48 ust. 1 ustawy o spółdzielniach, na podstawie umowy zbycia z dnia 6 kwietnia 1950 r., a spółdzielnia z tymże dniem 6 kwietnia 1950 r. uległa rozwiązaniu bez potrzeby przeprowadzenia likwidacji.

ZARZĄD

(—) *A. DRABAREK* — Prezes
(—) *T. KLONOWICZ* — cz. Zarządu
(—) *M. WERALSKI* — cz. Zarządu

Prenumerata roczna zł 1.200.—, numer pojedynczy zł 100 — Konto PKO W-wa 1-7560 „Monitor Spółdzielczy"
Adres Redakcji: Warszawa, Nowy Świat 53, tel. 713-88. Adres Administracji: Warszawa, Bielańska 18, tel. 808-10.
Redaguje Komitet. Wydawca: Centralny Związek Spółdzielczy

Druk PWZG W-wa, Tamka 3. 13.500. Zam. 3607. B-128380